★
Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
CUMA 15 AĞUSTOS 1980
10 LİRA

ÖMER TANLAK'LA HOLLANDA'DA BİR GÜN
Yıldırım DAĞYELİ

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

16

Bahçelievler cinayetinde Türkeş'e hediye edilen Chevrolet kullanıldı

Ömer Tanlak basın toplantısında (solda)

Ömer Tanlak kendine yeni bir hayat kuruyor

HABER MERKEZİ

Hollanda topraklarında eski bir bozkurt, ama geleceğe inançla bakan genç bir adam. MHP'nin ölüm fermanını yırtmış, davadan döneni vur emrine rağmen karanlık cinayetleri ortaya çıkarma cesaretini göstermiş ve şimdi de Avrupa'da basına ve kamuoyuna MHP'nin içyüzünü açıklayarak insanlık görevini yerine getiren bir genç adam: Ömer Tanlak.

Yazısı 8. sayfamızda

Arabayı Mustafa Mit'e Türkeş vermişti

Idamla yargılanıyorlar

Bahçelievler'de 7 genci öldüren İbrahim Çiftçi ve arkadaşı idamla yargılanıyorlar. İbrahim Çiftçi bilindiği gibi Savcı Doğan Öz'ü öldürmekten idama mahkum olmuştu. Bu davadan ÜGD Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Çatlı aranıyor. Çatlı katliamda arabayı kullanmış ve öldürülen gençlerin sorgulamasını yapmıştı.

- Katledilen 7 gencin sorgulamasını ÜGD Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Çatlı yaptı
- **Balgat katliamını ÜGD Genel Başkanı Şevkat Çetin planlamıştı**
- Mamak katliamı sonrasında silahlar MHP'ye getirildi
- **MHP milletvekilleri, Mamak katliamından tutuklananların ifadelerini emniyetten öğrenerek, diğer suçluların saklanmalarını sağladılar**

Ali Yurtaslan, bugün itirafında, Ankara'da birçok yurttaşın ölümüne yol açan üç katliama ışık tutuyor. Bu katliamların doğrudan ÜGD yöneticileri tarafından planlandığını belirtiyor ve MHP milletvekillerinin canilere nasıl yardımcı olduklarını ortaya seriyor. Yurtaslan şunları anlatıyor:

7 TİP'LİNİN ÖLDÜRÜLMESİ

TÜRKEŞ'in 1978 ekiminde yapılan bir toplantıda "Bahçelievler bizim için emniyetli bir hale getirilmelidir" demesinden kısa bir süre sonra Bahçelievler'de bu cinayet meydana geldi. 7 TİP'li öldürüldü. Türkeş'in konuşmasından sonra bizimkiler Bahçelievler'de bir araştırma yapmışlar ve TİP'lilerin kaldığı evi tespit etmişler. Burayı basmadan önce kim olduklarını öğrenmek için bir araştırma daha yapılmış. Bunların TİP yöneticisi olduklarını öğrenmişler. Bunun üzerine Abdullah Çatlı timin başına geçmiş. TİP'lileri öldürmeden önce bunların sorgulamasını Abdullah Çatlı yapmış. Olayda Mustafa Mit'in Chevrolet marka arabasıyla, Ankara Şubesinin Renault'u kullanılmış. Mustafa Mit'in Chevrolet marka açık mavi renkteki arabasını, ülkücü gençler 1977 seçimleri sırasında Türkeş'e hediye etmişler. O da Mustafa Mit'e vermiş. Bu olayda yer alan şahıslar şunlardı:

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Türkeş'e 1977 seçimlerinde iki araba hediye edilmişti

HABER MERKEZİ

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'e 1977 seçimlerinde iki oto hediye edildi. Chevrolet Nova ve Buick marka olan otolar Almanya'daki ve Türkiye'deki MHP'lilerce satın alınmıştı.

Ali Yurtaslan'ın itirafında açıklandığı gibi, Chevrolet Nova marka oto daha sonra MHP Gençlik Kolları Başkanı Mustafa Mit'e devredildi ve 7 TİP'linin öldürüldüğü Behçelievler katliamında kullanıldı. Chevrolet Nova marka arabanın katliamda kullanıldığı anlaşıldıktan sonra Mustafa Mit hakkında soruşturma açıldı. Mustafa Mit, mahkemedeki ifadesinde katliamda kullanılan arabanın kendisine ait olduğunu ve arabayı Sivas Cezaevinden tahliye edilen bir ülkücüyü Ankara'ya getirmesi için ÜGD Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Çatlı'ya verdiğini söylemişti. Bu olaydan dolayı Çatlı hakkında gıyabi tevkif kararı var.

BAŞYAZI

Terörün boyutları ve çıkış yolu

Doğu Perinçek

Başyazarımız Doğu Perinçek'in Ankara Bayram gazetesinde 14 Ağustos 1980 günü çıkan yazısını aynen yayınlıyoruz.

ÜLKEMİZDE gittikçe daha etkili isimler cinayetlerin hedefi oluyor. Herkes, "şimdi sırada kim var" diye soruyor. Merak ve hayretimizin çapı, ne yazık ki Türkiye'deki terörün boyutlarından çok, hem de pek çok dardır. Oysa terörün kaynağını ve bu gidişle varacağı yeri tartışırken, Türkiye haritasından daha geniş bir ufka sahip olmak zorundayız.

Kanımızca konuya, sık sık tekrarlandığı gibi bir "iç savaş" boyutunun da ötesinde bakmalıyız. Bugün, "sırada kim var" sorusundan çok daha önemlisi, "Kamboçya ve Afganistan'dan sonra sırada hangi ülke var" sorusudur. İran ve Pakistan kadar ön sırada olmasak bile, bugün güneye sarkma çabasında olan Moskova'nın hedefi olduğumuzu görmeli, terörün boyutları ve

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

YARIN:

MHP'NİN EMNİYETLE VE KARAKOLLARLA İLİŞKİLERİ

• • •

Enver Akova MHP'nin kara listesini polisin elinden kurtarmıştı

"Komiser Muavini sınavına sadece MHP yanlıları alındı"

HABER MERKEZİ

Gaziantep'den "Tüm tarafsız polisler adına" gazetemize mektup gönderen bir polis memuru Emniyet Teşkilatının MHP'lileştirilmesinden yakınıyor. Polis memurunun gazetemize gönderdiği mektup şöyle:

"Devleti içten ele geçirmek sevdasıyla yola çıkan MHP, son olarak 1980 yılında Emniyet Teşkilatı bünyesinde KOMİSER MUAVİNLİĞİ Kursuna tarafsız hiç bir polis memurunu aldırmayıp, sadece kendi militanlığını yapan polisleri bu kursa sokmayı başarmıştır.

"Bu kursa daha önceki dönemlerde Türkiye genelinde 700 civarında polis memuru alınırken bu dönemde ihtiyacın çok üstünde sağcı polis alınmıştı (Tahminen 3 bin civarında)

"Yasa ve tüzük gereği Komiser Muavinliği kursu 4,5 ile 6 ay arasında olması gerekirken mevcut hükümet her an düşmek korkusuyla bu kursu 45 güne indirmiştir.

"Şimdi yetkililere soruyoruz, birkaç gün sonra Komiser Muavini olacak bu tarafsız kişilerin Emniyet Teşkilatını nasıl yönlendireceklerini ve kimin emniyetini sağlayacaklarını ulus olarak kuşkuyla beklemekteyiz. "Emniyet Teşkilatını içten parçalayan bu yasa dışı durumu devletin tüm yetkililerine iletmemize rağmen bir sonuç alınamamıştır. Saygıyla kamuoyuna duyururuz."

Tüm Tarafsız Polisler Adına.

SATIŞ İLANI
ZEYTİNBURNU İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya No: 980/562 Ta

Bir borçtan dolayı hacizli olup, paraya çevrilmesine karar verilen 750.000.— lira muhammen kıymetli 34 RS 736 plaka sayılı yeşil beyaz renk Ford marka 974 model minibüs.

Eşya 19/8/1980 günü saat 13.00/13.15 kadar Davutpaşa Cad. No: 24 Topkapı, Zeytinburnu'nda açık arttırma suretiyle satılacaktır.

Birinci arttırmada verilen bedel, kıymetin yüzde 75'ini bulmadığı taktirde, ikinci arttırması, 20/8/1980 günü, aynı yer ve saatte yapılacaktır. 150 kuruşluk posta pulu gönderildiği takdirde, isteyene şartname sureti gönderilecektir.

Alıcıların, mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur.

İst. 2.nci İcra Me.luğu 980/2395
(Basın: 5834-1041)

MENKUL SATIŞ İLANI
KADIKÖY 3. İCRA MEMURLUĞUNDAN
1980/829 Ta.

Bir borçtan dolayı mahçuz olup satılmasına karar verilen 46.500,00 lira muhammen bedeli HEAT KİD AUDİO Analyezar markalı alçak Frekans Analizatör'ü, Neat Kit Sing — SOUABE Generatör, (Sinyal karejenaratör, Sirvice Oscilatör GM 2884 nolu halen bulundukları Kadıköy Kızıltoprak Kolej Yolu No. 1 F'de Birinci açık arttırması 18/8/1980 gün saat 12,30-12,45 arasında yapılarak satılacaktır. Bu günde mahçuz mallara talip çıkmaz veya teklif olunan bedeller muhammen kıymetin % 75'ini bulmazsa satış ikinci açık arttırma günü olan 19/8/1980 tarihinde yapılarak en fazla bedel teklif edene ihale edilecektir.

Satış peşin para ile olup dellaliye ve ihale pulu masrafları müşteriye aittir. İlan olunur. 24/7/1980

(Basın: 5833-1040)
Kadıköy 3. İcra M.M

İLAN
TEKEL LİKÖR FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1— Fabrikamız sahasında birikmiş olan 30 Ton Beyaz İçki şişe kırığı ile, 100 Ton Renkli içki şişe kırığı ihalesi yapılacaktır.

2— 30 Ton Beyaz içki şişesi kırığının muhammen bedeli 360.000.— lira geçici teminat 27.000.— liradır 100 Ton renkli içki şişesi kırığının muhammen bedeli 900.000.— lira geçici teminat 67.500.— liradır.

3— Pazarlık 28.8.1980 Perşembe günü saat 15.00'de Likör Fabrikasında yapılacaktır.

Buna ait Şartname Fabrika Müdürlüğünden temin edilebilir.

(Basın: 19321-1038)

İLAN
T C D D
ESKİŞEHİR LOKOMOTİF VE MOTOR SANAYİ MÜESSESESİ
(16 KALEM ARMATÜR PARÇALARI ALINACAKTIR)

1— Müessesemiz ihtiyacı olan 16 KALEM ARMATÜR PARÇASI Sözleşme örneği Teknik Şartname, Tip Mukavele ve Eksiltme Şartnamesine göre kapalı zarfla eksiltme suretiyle teklif alınarak satın alınacaktır.

2— Eksiltmesi 28/8/1980 Tarih Perşembe günü saat 14.00 de Müessesemiz Alım Satım Komisyonluğunda yapılacaktır.

3— Muvakkat teminat teklif tutarının % 2,5'U

4— Taliplerin muvakkat teminatları ile birlikte kapalı teklif mektuplarını eksiltmenin yapılacağı gün ve saate kadar Komisyonumuz adına göndermeleri veya bizzat getirmeleri gerekmektedir.

5— Eksiltme Saatine kadar Komisyonumuza teslim edilmeyen veya muvakkat teminatı bulunmayan teklif mektupları geçerli değildir.

6— Bu işle ilgili Şartnameleri bedelsiz olarak Komisyonumuzdan temin edilebileceği gibi istenildiğinde posta ile de gönderilecektir.

7— E.L.M.S. Eksiltme ve yaarttırma mevzuunu teşkil eden işi ihale edip etmemekte veya kısmen etmekte ve tercih ettiği talibe ihale etmekte tamamen serbesttir.

(Basın: 18656-1035)

İLAN
GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİ MÜESSESESİNCE MUHTELİF NAKLİYE YOLLARINA STABİLİZE MALZEMESİ ÇEKTİRİLECEKTİR

1) Müessesemizin Seyitömer Bölgesi Kömür Nakliye Yollarına 30.000 m3. stabilize malzemesi çektirilme işi kapatılmış zarflar içerisinde serbest teklif almak suretiyle yaptırılacaktır.

2) Bu işe ait şartname:

a. ANKARA'DA :TKİ Kurumu İnşaat Dairesi Başkanlığında,

b. İSTANBUL'DA TKİ Satınalma Müdürlüğü, Odakule İşmerkezi Kat: 12 Beyoğlu/İSTANBUL,

c. İZMİR'DE :G.L.İ. İrtibat Bürosu Şefliği, 1487 Sok. No: 17/3 Alsancak/İZMİR,

d. TAVŞANLI'DA :G.L.İ. İnşaat Şubesi Müdürlüğünde,

e. SEYİTÖMER'DE :Bölge Müdürlüğünde, görülebilir.

3) Bu işe ait teklif mektupları "G.L.İ. Müessesesi TAVŞANLI" adresine hitaben yazılmış olacak ve zarfın üzerine "Seyitömer Bölgesi Stabilize Nakli Teslifidir" ibaresi konulacaktır.

4) Teklif vermek isteyen firmalar, ayrı bir zarfa koyacakları;
a. Noterlikçe tesdikli imza sirkülerini,
b. Ticaret odası cüzdanı aslını,
c. Süresini doldurmamış (C) grubuna ait müteahhitlik karne aslını, en geç 28.8.1980 perşembe günü saat 14.30'a kadar teklifleri ile beraber Müessese Merkezi Muhaberat Servisine vermiş olacaktır.

5) Postada veya herhangi bir sebeple vaki olacak gecikmeler nazarı dikkate alınmayacaktır.

6) Müessesemiz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

Teklif verilen işin ismi:	Çekilcek malzeme miktarı:	
Seyitömer Bölgesi Kömür	30.000 m3.	
Geçici teminatı	**İhale tarihi:**	**Saat:**
Teklif miktarının % 5'i	28.8.1980	14.30

(Basın: 19477-1039)

düşünce dünyası

Tarihten bugüne kahvehaneler ve kabadayılar

İsmail Aydoğmuş

KAHVEHANELER; Türkiye toplumunun büyük bir kesimini içinde barındıran yüzlerce insanın uğrak yeri adeta turistik tanıtımlarda Türkiye'nin sembolüdür. Türkiye dendiğinde turistlerin hemen aklına gelen, masasına oturmuş insanların tesbih çekip sigara üfleyerek bardaklarını yudumladıkları kahvehanelerdir.

Son yıllarda işsizlik kahvehanelere olan rağbeti daha da artırmıştır. Özellikle güneyin kahveleri meşhurdur. Diyarbakır'da, Urfa'da kısa bacaklı sandalyeler üzerine oturup sohbet eden yüzlerce insanın oturduğu çok sayıda kahvehane görürsünüz. Her büyük şehirde sokak aralarında, kasaba çarşısında onlarca kahvehaneye rastlarsanız. Hatta bazı köylerde iki üç kahvehaneye bile rastlanır. Tabelalarında yazar Huzur Çayevi, Köşem Kıraathanesi, Esnaf Kahvehanesi vs. diye.

Ama artık huzur kalmamıştır. Kahvehanelere insanlar tereddütle gitmekte, kahvehaneciler erken saatlerde işyerlerini kapatıp karanlık basmadan evlerine çekilmektedir.

Kahvehaneler toplumumuza nasıl mal olmuştur? İsmi kahvehane olduğu halde kahve bulunmayan, bulunsa da içilemeyen kahvehaneler bizi nasıl etkilemiş ve hayatımızdan bir parça haline gelmiştir? Şimdi neden onlarca kahvehane tedirginlikten dolayı kapatılmak zorunda kalmıştır?

Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır. Bu söz eski bir halk deyimidir. Bir dostun diğer bir dostuna bir fincan kahve ikram etmesi bir lüks büyük bir misafirperverliktir. Çünkü kahve dışarıdan gelir. Hani bir türkü vardır özellikle güneyli insanlarımızın söylediği "Kahve Yemen'den gelir/ Gülü çemenden gelir" diye.

Evet kahvenin iyisi Yemen'den gelir. En meşhur kahveler Arabistan'da yetiştirilir. Ehli keyf insanlar boş zamanlarında oturup zaman öldürmek hem de dinlenip kafayı demlemek için kahvelerini yudumlarlarmış. Türkiye ticaret yollarının geçtiği önemli bir merkezdir. Önceleri kervansaraylarda konaklayan tacirler Hint'ten Buhara'dan gelip giderken oturup kahve içerler, yolculuk boyunca Anadolu kervansaraylarında konaklar dinlenirlermiş. Türkiye'de kahvehanelerin açılması o yıllarda Arabistan'dan tüccarlar vasıtasıyla gelir. İşte o yıllarda Osmanlılar döneminde sene 1554'te Kanuni zamanında ilk kahvehane İstanbul'da açılmış.

O dönemde kahve sarayda içilirdi. Bazı Anadolu evlerinde kahve içen cariyelerin resimlerinin bulunduğu halılar görürsünüz. Bunlarda gösteriyor ki üstün sınıfa aittir kahve içmek. Saraylarda içilen kahveler şimdi halka açık yerlerde de satılır. Tabii daha çok tüccar esnaf ve yüksek gelirli insanlar uğrar kahvehanelere. Çinili ve içinde bir de havuz bulunur. Müşterilere tahta bardaklarla ve fincanlarla kahve sunulur. Pahalı ve lükstür. Kahvehanelere rağbet artar. Müşteriler bir yandan sohbet edip kahvelerini yudumlarken bir yandan da orta oyunu oynayan meddahları seyrederler. 3. Selim ve 4. Murat zamanında kahvehaneler kapatılır. Daha sonra tekrar açılır. Bu sefer kıraathane şeklini alır. İlk kıraathane Emirgan'da ve Beyoğlu'nda açılır. Halktan insanlar da gelip gitmeye başlar. Aydınlar da gelir giderler. O zamanlar kıraathanelerde Havadisi Ceride (gazeteler) okunur, hoş sohbetler edilirdi. Bir süre sonra bütün İstanbul'a hatta Anadolu'yu yayılır.

O sıralar semtlerde kol gezen haraç alan gayri-meşru yollardan geçinen kabadayılar musallat olur kahvehanelere. Semtlerve kahvehaneler paylaşılır, kabadayılar arasında adam vurmalar, kahvehane tahrip etmeler başlar, hatta bir çok kahveler kabadayılar namı-hesabına çalışır. Bir kabadayının adamı diğer bir kabadayının kahvesine giremez.

Günümüz kahvehaneleri birkaç yıl öncesine kadar köyden şehire gelenlerin uğrak yerleri ve buluşma yerleridir. Kahvehanelerde tanıdıklar birbirlerini görür sohbet eder sorunlarına çözüm ararlardı. Büyük memleketlerde yöre insanları birbirlerini görmek için memleket kahvelerine gelir çay ikram eder hoş sohbetler edilirdi. Yeni toplumumuzda sosyal faaliyet merkezleriydi.

Şimdi durum nedir? Osmanlı kabadayılarından farksız olan birkaç çapulcu kahvehaneleri ve semtleri bölmüş, kahve sahiplerinde de müşterilerde de huzur bırakmamıştır. Kahvehane sahiplerinden haraç almalar, canının istemediğini kahvehanede tutup dövmeler, kendisi gibi düşünmeyenleri kahvehanelere sokmamalar, karşı görüşten kişilerin devam ettiği kahveleri taramalar, kahvehane tahrip etmeler tüm bunların Osmanlı kabadayılarınınkinden ne farkı var? Yüzlerine taktıkları ülkücü ve ilerici maskesi atıldığında altından Osmanlı kafası çıkacaktır.

Bu insanlar yaptıklarıyla Türkiye'de iç savaşı çıkartmak için gerici bir kamplaşma yaratmak istemektedirler. İlericilik adı altında kahvehaneler Alevi ve Sünni, Kürt ve Türk, falan memleketlilerin filan memleketlilerin diye kahvehaneleri kendi çıkarlarına ve Rusya'nın kirli emellerine alet etmek istemektedirler. Sağ duyulu bütün vatandaşlar, kahvehane sahipleri bu kişilerin emellerini boşa çıkartmak için birleşmelidir. Alevi vatandaşlar Sünnilerinkine, Sünni vatandaşlar Alevilerinkine gönül rahatlığıyla gidebilmek için birleşmelidir. Kahvehaneleri hoş sohbetlerin edildiği yuvalar haline getirmek için mücadele edilmelidir.

Osmanlı kabadayılarını tepetaklak atmanın ilacı birleşmek değil de nedir.

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI İÇ TEDARİK DAİRESİ BAŞKANLIĞINDAN

1. 1601/1904 Sayılı kanun ve ilgili kararname uyarınca yurtiçinden iki adet (Sabit merkez telsizi), dört adet (Komple araç telsizi), iki adet (Sabit role telsizi), kırk adet (El telsizi), kırk adet (El telsizi otomatik şarj cihazı-tekli-), dört adet (El telsizi araç şarj cihazı) ile teknik şartnamede gösterilen aksesuar vs. Milli Savunma Bakanlığı İç Tedarik Dairesi Başkanlığınca satın alınacaktır.

2. Şartnameleri ilanı müteakip 15 gün süre ile İstanbul, İzmir Levazım Amirliklerinden ve Milli Savunma Bakanlığı İç Tedarik Dairesi Satınalma Sekreterliğinden mesai günleri saat 14.00 - 16.00 arasında bir yazı ile başvurularak elden temin edilebilir.

3. Telgraf ve mektupla yapılan isteklere cevap verilmez.

4. Şartnamelerin isteklerine uygun olarak hazırlanacak teklifler en geç 16 EYLÜL 1980 günü saat 16.00'ya kadar Milli Savunma Bakanlığı İç Tedarik Dairesi Satınalma Sekreterliğinde bulundurulacaktır.

(Basın: 18757-10 36)

İ L A N
İLLER BANKASINDAN

1— Bankamızca çeşitli tip ve evsafta elektrik malzemesi satılacaktır.

2— Bu işe ait şartnameler Bankamızca "İLLER BANKASI MENSUPLARI YARDIM DERNEĞİNDEN ve İstanbul Kartal-Maltepe'de Depo ve İkmal Müdürlüğümüzden 780,—TL. bedelle temin edilebilir.

3— Teklifler en geç 17.9.1980 günü saat 15.30'da Satınalma Komisyonunda açılacaktır.

4— Malzemenin tümü için teklif verilebileceği gibi bir veya bir kaç grup içinde verilebilir. Ancak grup içinden kısmı teklif verilemez.

5— Malzemeler İstanbul-Kartal (Maltepe'deki) Depo ve İkmal Müdürlüğümüzde görülebilir.

6— Bankamız 2490 sayılı yasaya bağlı olmadığından ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine vermekte serbesttir.

(Basın: 19003—1037)

İLAN
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MADEN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

VİLAYETİ	KAZASI	KÖYÜ VEYA MEVKİİ	MADENİN CİNSİ	NUMARASI
ESKİŞEHİR HUDUTLARI:	MERKEZ	SEPETÇİ	LÜLETAŞI	SİCİL: 992

KUZEYİ VE DOĞUSU : Sepetçi köyü camiinden "A" tekatü noktasına doğru düz hat.

GÜNEYİ "A" tekatü noktasından, Gündüzler köyü camiine düz hat.

BATISI VE KUZEYİ : Gündüzler Köyü camiinden, sepetçi köyü camiine düz hat.

"A" TEKATÜ NOKTASININ TARİFİ: Sepetçi köyü camiinden Osmaniye köyü camiine çizilen düz hat ile Gündüzler köyü camiinden, Söğütçük köyü camiine çizilen düz hattın kesiştikleri noktadır.

SAHANIN GENİŞLİĞİ: 776. 662 hektar.

Yukarıda mevkii ile birlikte ruhsatname numarası ve hudutları yazılı sahadaki bulunmuş Lületaşı madeninin işletilmesi için 6309 sayılı Maden Kanununun 62. maddesinde gösterilen hükmi şahıslara aynı kanunun 54. ve değişik 67. maddeleri ile mahsus talimatnamesi hükümleri uyarınca çıkacak talibine 15 yıl müddetle işletme ruhsatnamesi verilecektir.

İŞLETME ŞARTLARI:

1— Bu sahadaki Lületaşı madeninin işletilmesi için asgari 5.000.000 (Beşmilyon) Türk lirası sermaye tahsis edilecektir.

2— Mezkur sahadan yıldan asgari (250 sandık) Lületaşı madeni istihsal ve imrar edilecektir. Işletme hakkını iktisap edecek olan, işletme hakkının tescili tarihinden itibaren bir yıl zarfında yukarıda miktarı belirtilen (250 sandık) Lületaşı madeninin istihsali için lüzumlu bulunan dahili ve harici tesisleri kuracak ve gerekli techizatı temin edecektir. Aynı müddet zarfında işçilerin sağlığını, emniyetini ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak tesisleri kuracaktır.

3— Şartname hükümlerinin yerine getirilmesinin temini maksadıyla (3000) lira nakdi teminat verilecektir.

4— Bahse konu sahadaki lületaşı madeninin ihaleye çıkarılması için Maden Kanununun 54. maddesi gereğince yapılan bu ilanlara ait tahakkuk edecek, ilan ücretlerini, bu sahanın işletme hakkını iktisap edecek olan ödelecetüid. Bu husustaki ilan ücretinin tutarı olacak meblağ, verecek iki aylık mehil içinde ödenmediği taktirde alınan teminat irat kaydedilecek ve ihalenin feshi cihetine gidilecektir.

Bu hususta daha geniş bilgiyi havi mukavelename ve şartname, Ankara'da Maden Dairesi Başkanlığında, İstanbul'da Bölge Sanayii Müdürlüğünde ve Ankara ile Eskişehir irtibat memurluklarında çalışma saatleri içerisinde görülebilir.

5— Bu ilandaki ve şartnamesindeki şartları kabul etmek suretiyle mezkur madeni işletmeye talip olanların en geç 2 Ekim 1980 tarihine rastlayan perşembe günü çalışma saati hitamına kadar doğrudan doğruya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi Başkanlığına bir dilekçe ile müracaat etmeleri lazımdır. Mezkur tarih ve saate kadar Bakanlık umumi evrak bürosuna intikal etmemiş olan (yani tespit edilen tarihten sonra tevdi edilen) dilekçeler kabul edilmeyecektir. Bu hususta postada gecikme ve kayıplar nazarı itibare alınmayacaktır.

6— Müddetinde dilekçe ile müracaat eden taliplerin Maden Kanununun 54. maddesi ve mahsus talimatnamesi hükümleri gereğince teklifte bulunmak ve icabında çekilecek Kur'aya iştirak etmek üzere 20 Ekim 1980 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 10.30'da tam selahiyeti haiz mümessillerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi Başkanlığında hazır bulunmaları şarttır. Yukarıda belirtilen gün ve saatte tam selahiyeti haiz temsilcileri tarafından temsil edilmeyen talip, talebinden vazgeçmiş sayılır.

7— Bu madeni işletmek üzere müracaatta bulunacak şirketlerin statüsünde Madencilikle iştigal edeceği hükmi bulunması şarttır.

8— Bu madenin işletmesine talip olanların vaki olacak müracaatları ile birlikte (3000.—) üçbin lira nakdi teminatın Bakanlığımız namına Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığına yatırıldığına dair makbuzu Bakanlığımıza tevdi etmeleri şarttır.

MÜRACAAT DİLEKÇESİNE EKLENECEK VESİKALAR:

1— Şirket statüsü veya şirketin tescil ve ilanının havi sicilli Ticaret gazetesi,

2— İmza şirküleri

3— Şirketi temsil belgesi,

4— (3000.—) liralık teminat makbuzu,

(Basın: 16188-1034)

HALK SAĞLIĞI
Dr. Nadir Paksoy

Toplum sağlığı açısından paraziter hastalıklar

TOPLUM sağlığı açısından paraziter hastalıklar denilince insan vücuduna girip yerleşerek insanın aldığı gıdalardan faydalanıp yaşayan, sağlığa zararlı ufak canlıların yol açtığı hastalıklar gelir.

Toplumumuzda parazitlerle oluşan hastalıklar yaygındır. Bilhassa kırsal kesimde büyük bir sorun olarak karşımıza çıkar. Köylerde görülme oranı yüzde 70-80 kadardır. Büyük kentlerin sağlık koşullarının bozuk olduğu gecekondu semtlerinde de oldukça sıktır.

Bu parazitler nelerdir. Bağırsaklarda yaşayan şerit şeklindeki kurtlar, yuvarlak solucanlar bu grubun en yaygın türleridir.

Vücutlarında böyle solucanları taşıyan kişiler iyi beslenememekte bunun sonucu olarak da zayıflık, kansızlık oluşmaktadır. Zayıf, kansız kişilerin dış etkenlere karşı savunma gücü azalır ve kolayca başka hastalıklara yakalanabilirler. Güçsüz, halsiz kişilerin çalışma arzuları da düşeceğinden toplumda isteksiz soluk yüzlü, dayanıksız bireylerin artması ekonomik ve iş gücü kaybına yol açar.

GENEL ÖNLEMLER

1- Kişisel temizlik önlemleri: Yemeğe oturmadan ellerin yıkanması, tuvaletten çıkınca ellerin sabunla yıkanması bir alışkanlık haline getirilmelidir. Çocukların paraziter hastalıklardan göreceği zararlar daha fazladır. Bu nedenle çocuklar gerek aile, gerek okul çevresinde bu konuda eğitilmelidir. Bilhassa çocukların kirli ellerini sık sık ağızlarına götürmesi, ellerinin abdestleriyle, çevredeki pisliklerle kolayca kirlenmesi mümkündür. Kirli ellerini ağızlarına götüren çocuklar kurtçukların, solucanların yumurtalarını alarak bu hastalıklara çabucak yakalanabilmektedirler.

2- Sosyo-ekonomik etkenler: Sosyo-ekonomik yönden belili bir gelişme sağlanırsa köylünün evinde akar su bulunabilir evin lağımı sokağa akmaz, sağlığa uygun bir hela bulunur, bahçenin bir köşesinde abdest yapma durumu ortadan kalkar. Bunun yanı sıra genel yaşama alışkanlıklarının sağlığa ve çevreye uygun biçimde değiştirilmesi de paraziter hastalıkların yok edilmesinde önemli rol oynar. Şöyle bir örnek verilir bu konuda.

Bundan 25 yıl önce Doğu Karadeniz'in, paraziter hastalıkların en yaygın olduğu bölgelerimizden biri olduğu söylenir.. Halk çıplak ayaklarla tarlalarda çalışır. Islak topraklarda rahatça yaşayabilen bir tür solucan derideki çatlaklardan vücuda girerek hastalığa yol açmaktaydı. Devletin bu konudaki önlemleri hastalığı yok etmede tam olarak yararlı olamıyordu. Bu solucan insanları zayıflatıyor, kansızlığa neden oluyor ve vücut direnci düşünce başta verem olmak üzere bir sürü hastalıklara zemin hazırlıyordu. Halk tedavi görüyor ancak tekrar çıplak ayakla nemli tarlada çalışınca yeniden solucanın yumurtası deriden içeri girerek hastalık sil baştan yeniden başlıyordu. Ne zaman Doğu Karadeniz'de çay tarımı başladı halk çay bitkisi ekmeye başladı. İşte o zaman halkın gelir düzeyi yükseldi ve tarlada çalışırken lastik ayakkabı ve çizme giymeye başlayınca tedavi görenler tekrar hastalığa yakalandılar. Ve solucanın etkinliği yavaş yavaş azalmaya yüz tuttu.

3 - Katı ve sıvı artıkların zararsız hale getirilmesi: Kırsal yörelerde insan dışkısı gübre olarak kullanıldığı gibi tarla, bağ ve bahçelerden doğal olarak kullanıldığı gibi tarla bağ ve bahçelerden doğal hela yapımı konusunda eğitilmesi gerekir. Ancak bu sistemli bir çalışma ve sabır ister. Zira halka verilen bir öğüt veya bu konuda kendisine gösterilen bir örnek hemen meyvalarını vermemektedir. Sağlık kesiminde çalışanların binbir rica, ikna ile yaptıkları veya yaptırdıkları helaların kısa bir süre sonra köylüler tarafından kullanılmaktan vazgeçildiği, üzerinin kapatılarak depo haline getirildiğine sık olarak şahit olunmuştur. Bu konuyla ilgilenen uzmanların sayısız gözlemleri vardır. Halkın yüzyıllardır alıştıkları gelenekleri vs. bırakmaları o kadar kısa vadede olmamaktadır. Kırsal kesimde halka hela yaptırmak onları dışarıya büyük abdest etme alışkanlıklarından vazgeçirmek gayretli çalışmanın ürünüdür.

4 - Suların temizliği: Bu konudaki en ucuz ve pratik yol, kirli suların kaynatıldıktan sonra içilmesi için halkı eğitmektir.

5 - Etle bulaşan kurtları önlemek için kesilen etlerin sıcakta tutulmaması ve bilhassa çiğ olarak et yenmesinden vazgeçilmesi yolunda çalışmak gerekir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

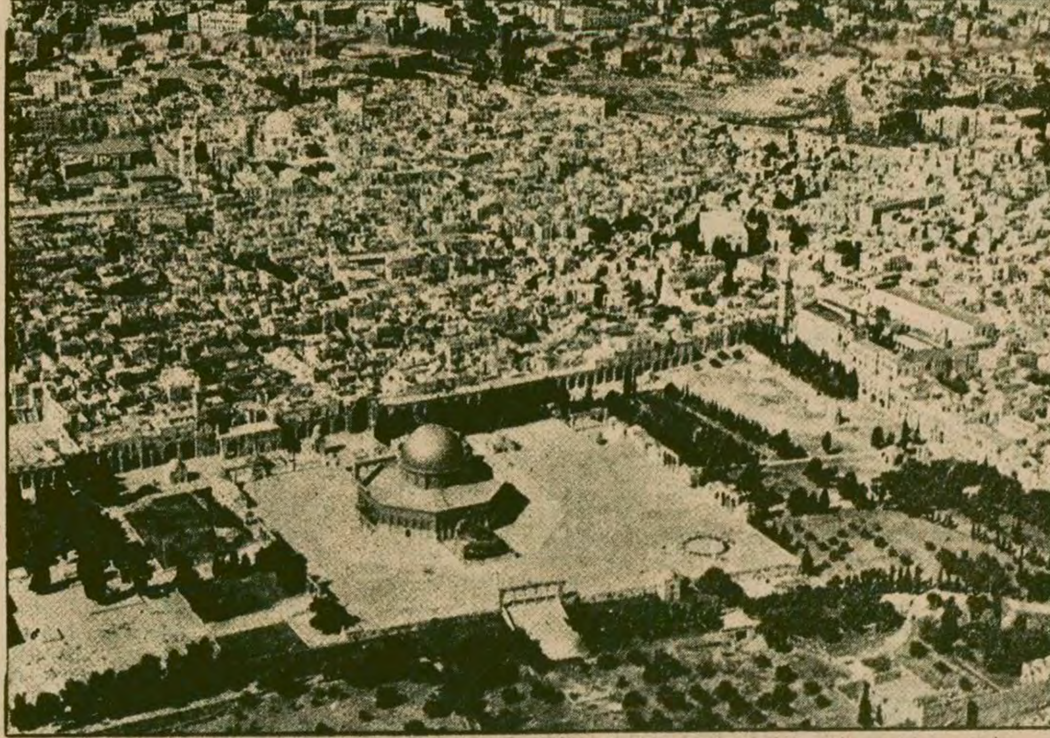
BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA KızılayCad.104 Sok.No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Siyonistlerin son "koz" olarak kullandıkları üç dinin kutsal merkezi Kudüs'ten bir görünüş.

Türkiye, İsrail Elçiliğini Kudüs'e taşımayacak

● Bu durumda, uluslararası hukuk anlayışlarına göre Türkiye'nin İsrail Büyükelçiliği feshedilmiş sayılacak

ANKARA (GHA)

KUDÜS şehrinin statüsünü değiştirerek hükümet merkezi haline getiren ve tüm dünyada tepkiyle karşılanan bu kararını uygulama safhasına koyarak Tel-Aviv'deki tüm resmi makamları Kudüs'e taşımaya devam eden İsrail'in bu kararına birçok ülke Tel-Aviv'deki elçiliklerini Kudüs'e taşımamak kararı ile karşı çıkmaya başladı. Dışişleri Bakanlığı çevrelerinden edinilen bilgiye göre, Türkiye'nin de Tel-Aviv'deki Elçiliğini Kudüs'e taşımamaya kararlı olduğu ifade edildi.

ELÇİLİĞİMİZ KUDÜS'E TAŞINMAZSA FESHEDİLMİŞ SAYILACAK

Dışişleri Bakanlığı çevrelerinden bu konuda alınan bilgilere göre, bir süre önce Ankara'ya çağırılan Türkiye'nin İsrail Maslahatgüzarına hükümetin Tel-Aviv'de bulunan elçiliğimizi her ne pahasına olursa olsun Kudüs'e taşımama kararında olduğu bildirildi.

Tüm ülkelerin başkent Tel-Aviv'de bulunan elçiliklerini İsrail'in bütün dünyada ve özellik-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Waldheim: "Kıbrıs'taki toplumlar arası görüşmeler, soruna adil ve kalıcı bir çözüm sayılabilir"

ANKARA (ÖZEL)

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Kıbrıs'ta yeniden başlayan toplumlar arası görüşmelerin, soruna adil ve kalıcı bir çözüm bulunmasına yol açacağını umduğunu belirtti.

Genel Sekreter Waldheim, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlaması dolayısıyla hazırladığı özel raporu Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna sundu.

Raporunda toplumlar arası görüşmelerin yeniden başlamasını engelleyen güçlüklerin ortadan kaldırılmasından memnunluk duyduğunu belirten Waldheim, Kıbrıs sorununu çözüme kavuşturmak amacıyla girişimlerine devam edeceğini kaydetti.

Waldheim, soruna kesin çözümün ancak ilgili taraflarca bulunabileceğini belirtti.

Türk ve Rum toplumu görüşmecilerinin 9 Ağustosta bir araya geldiklerini ve sözlü görüşmeleri 16 Eylülden itibaren sürdürmeyi kararlaştırdıklarını hatırlatan Waldheim, görüşmecilerin 16 Eylülden sonra her hafta salı günleri biraraya geleceklerini açıkladı.

Hua Guofeng: "Rusya döğüşecekse Rus-Çin sınırındaki askerleri yetmeyecektir"

PEKİN (AA)

ÇİN'i ziyaret eden Alman ekonomik heyeti ile bir görüşme yapan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guo-feng, yeni bir dünya savaşının kaçınılmazlığına değinerek, "Eğer Rusya döğüşecekse, Rus-Çin sınırında bulunan askerleri buna yetmeyecektir" dedi.

Alman Ekonomik Heyeti Baş-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

● AP 19 Ağustosta erken seçim önergesi veriyor ●

● CHP bu hükümetle erken seçime gidilmesinden yana değil ●

● MSP, erken seçim önergesi veriyor ama bu hükümetle erken seçime gidilmesine de karşı ●

Erken seçimin kaderi önümüzdeki hafta belli olacak

● Sıkıyönetimin uzatılması için toplanacak olan Meclise AP'nin erken seçim önergesi vermesi bekleniyor

ANKARA (ÖZEL)

TBMM sıkıyönetimin 19 ilde iki ay daha uzatılmasını görüşmek üzere önümüzdeki hafta olağanüstü toplanacak. Sıkıyönetim için toplanacak olan Mecliste, AP ve MSP'nin erken seçim önergelerinin tartışılması bekleniyor.

AP'NİN TUTUMU

Adalet Partisi Grup Başkan Vekillerinden Gıyasettin Karaca, partisinin 18 Ağustos Pazartesi günü toplanacak olan gruplarında sıkıyönetim ve erken seçim konularının görüşüleceğini açıkladı. Karaca, AP Ortak Grubunun, Genel İdare Kurulu ve Temsilciler Meclisince erken seçimle ilgili olarak alınan tavsiye kararını tartışacağını belirterek, bu konuda alınacak kararın derhal Millet Meclisi Başkanlığına verileceğini söyledi. AP yetkilileri daha önceki açıklamalarında da 19 Ağustos günü Meclis Başkanlığına erken seçim önergesi vereceklerini belirtmişlerdi.

MSP NE YAPACAK?

MSP yetkililerinin açıklamalarına göre, bu partinin de bugün Meclise erken seçim önergesi vermesi bekleniyor.

Bununla birlikte, Erbakan'ın bayram öncesi yaptığı basın toplantısında "Bu hükümetle seçime gidilmez" demiş olması, MSP'nin erken seçim tartışmalarında nasıl bir tutum alacağının henüzbelli olmadığını gösteriyor.

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

"İran'da Sovyet Elçilik personelinin çoğu casusluk yapıyor"

Kutbzade: "Rusya ayrılıkçılara resmi yapıları belirleyen uydu fotoğraflar dağıtıyor"

● İran Dışişleri Bakanı, Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesini ve TUDEH'den desteğini çekmesini istedi.

TAHRAN (AA)

İRAN Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Rusya'nın İran'daki ayrılıkçılara, bölgedeki resmi yapıların yerlerini belirleyen uydu fotoğrafları dağıttıklarını ve ayrılıkçı güçleri Sovyet silahlarıyla donattıklarını açıkladı.

Kutbzade tarafından Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko'ya gönderilen ve İran'ın Resmi Pars Ajansı tarafından yayınlanan bir mektupta, İran Dışişleri Bakanı İran'daki Sovyet Büyükelçiliği Birinci Sekreteri Vladimir Golovanov'un sınırdışı edilmesiyle ilgili olarak, sadece bu kişinin değil, elçilikteki çok kimsenin casusluk yaptıklarını açıkladı. Kutbzade, İran'daki Sovyet Büyükelçiliği ile konsoloslukların ve diğer Sovyet kuruluşlarının İran aleyhtarı hareketlerden kaçınmaları gerektiğini belirtti.

Sovyet askerlerinin Afganistan'dan geri çekilmesini ve bu komşu ülke halkına kendi geleceklerini belirleme izni verilmesini isteyen Kutbzade, Moskova'nın TUDEH Partisi ile parti gazetesi MARDOM'un yayıncılarını desteklemekten vazgeçmesini de talep etti.

Kutbzade, 2 Temmuzda yaptığı ve Tacikistan Cumhuriyeti Başkenti Duşambe'de bir İran Konsolosluğu kurulmasına izin verilmesi, yoksa Sovyetler'in İran'daki konsolosluklarından birini kapatmasını isteyeceklerini belirttiği konuşmasına da değinerek, bu isteklerine gelen cevabı açıklamamakla birlikte, Leningrad'daki İran Konsolosluğunun kapatılması için emir verildiğini bildirdi.

Kendisinin, sürgündeki eski Başbakan Şahpur Bahtiyar ile

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Tarsus'taki asayiş toplantısında AP Temsilcisi MHP'den yakındı

TARSUS (ÖZEL)

TARSUS'da asayişle ilgili bir toplantı yapıldı. Toplantıya Tarsus Kaymakamı Nizamettin Güven, Merkez Jandarma Komutanı Komando Birlik Komutanı, Emniyet Amiri ve siyasi partilerden CHP, AP, TİKP temsilcileri katıldı. Ayrıca son anda telefon çağırısı ile MHP Gençlik Kollarından bir temsilci de toplantıya katıldı.

6.8.1980 günü yapılan asayiş toplantısına, daha önce yapılan toplantılara çağırılan muhtarların çağırılmadığı görüldü.

Toplantı, Kaymakam Nizamettin Güven'in açılış konuşması ile başladı. Güven konuşmasında, halkın güvenlik kuvvetlerine bilgi vermediğini belirterek şehirdeki genel durumu özetlerken de şunları söyledi: "Makam'da solcular dövülüyor, Fevzi Çakmak'ta ise sağcılar dövülüyor. Belediye şoförleri can güvenliklerinin olmadığı gerekçesi ile direnişe geçtiler. Gelin hep beraber bu işlerin üzerine gidelim. Vatandaşın mal ve can güvenliğini sağlayalım" dedi.

Daha sonra siyasi parti temsilcileri sözaldılar.

AP İlçe Başkanı Yaşar Demirci konuşmasında şehrin bazı böl-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Büyükada'da TİP'liler TİKP üyelerine saldırdı

İSTANBUL (ÖZEL)

ÖNCEKİ gece bir grup TİP'li üç Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) üyesine saldırdı. TİP'li saldırganlar 24 Ağustosta Türkiye İşçi Köylü Partisi Adalar ilçesinin düzenlediği "Adalar Halkıyla Dayanışma" gecesinin bez afişini indirip yırtmak istedi. Buna müdahale eden TİKP üyelerine sopalarla saldıran TİP'liler üç devrimcinin kendilerini kararlılıkla savunmaları sonunda geri çekilmek zorunda kaldılar. Saldırgan grubun başını Kasım, Rafet ve Murat adlı TİP'lilerin çektiği bildirilmektedir.

AÇIKLAMA

AYDINLIK GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE
İSTANBUL

31.7.1980 tarihli gazetenizin 3. sayfasının 2.ci sutununda Erzincan da MHP'li polisler (HERGÜN) gazetesini almayanlara baskı yapıyor başlığı altında neşredilen yazılarınızda çarşı karakolundan bahisle ismimiz geçen bizlerin hayretimizi mucib gerçek dışı yazınızın, 10 günlük süre içinde gazetenizin aynı sayfa ve aynı sütununda tekzip edilmesini, aksi takdirde işin önemine binaen siz sorumlular hakkında gerekli kanuni yollara başvuracağımızı bildiririz.

Komiser Muavini Nevzat
Polis Nuri
Polis Celal

Türkiye'de çalışan kadınların yüzde 90'ı ziraat, ormancılık, avcılık, balıkçılık ve genel hizmetlerle uğraşıyor.

Türkiye'de çalışan kadın sayısı 20 yılda yüzde 7,5 azaldı

ANKARA (AA)

TÜRKİYE'de son 20 yılda, çalışan kadın sayısında, çalışan nüfusa oranla yüzde 7.5 azalma görüldü. Dünyada çalışan kadın sayısı artarken, Türkiye'de ise çalışanların içinde kadın oranı yüzde 43.5'tan yüzde 39,5'a düştü.

Türkiye'deki 3 milyon 807 bin 577 toplam sendikalı işçiden 280 bin 603'ünü kadınlar oluştururken, faal nüfus olarak nitelenen kadın sayısı 5 milyon 912 bin 919 olarak belirlendi.

İstatistiklere göre dünyada çalışan kadın oranının en yüksek olduğu ülkelerin başında gelen İsviçre'de çalışan kadınların genel nüfusa oranı yüzde 43.7'ye ulaşırken, ikinci sırada ABD ve Japonya yer alıyor.

Görevinden alınan Ağrı Belediye Başkanı yaralandı

AP Fethiye eski İlçe Başkanı öldürüldü

● Tarsus'ta 100 kadın MHP saldırılarının yoğun olduğu Makam'daki otobüs durağının taşınmasını istedi.

HABER MERKEZİ

ADALET Partisi Fethiye eski İlçe Başkanı Çetin Şerif Ergeç evine giderken kimliği belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu ağır yaralandı. Çetin Şerif Ergeç, hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Yetkililer katillerin yakalanması için geniş güvenlik önlemleri alındığını bildirdiler.

GÖREVİNDEN ALINAN AĞRI BELEDİYE BAŞKANI YARALANDI

İçişleri Bakanlığınca bir süre önce görevinden alınan Ağrı'nın eski Belediye Başkanı Orhan Alpaslan dün evinin balkonunda otururken kimliği henüz saptanamayan kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Açılan ateş sonucu kalçasından yaralanan Orhan Alpaslan Ağrı Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

Öte yandan güvenlik kuvvet-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaş öldü

ANKARA (ÖZEL)

GENEL-İş Sendikası Genel Sekreteri ve DİSK Yürütme Kurulu üyesi Ertan Andaş İzmir'de öldü.

1978 yılında Genel-İş Sendikası Genel Sekreterliğine, seçilen Ertan Andaş, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun İstanbul'da yapılan son Genel Kurulunda da Yürütme Kurulu üyeliğine getirilmişti.

DİSK Genel Başkanlığınca İzmir'de yayınlanan duyuruda, Erdan Andaş'ın kaybından büyük üzüntü duyulduğu belirtilerek işçi sınıfının büyük ve değerli bir evladını kaybettiği kaydedildi.

Reşat Fuat Baraner ölümünün 12. yıldönümünde anıldı

TİKP İstanbul İl Başkanı Spatar:

"Geçmişten geleceğe akan büyük devrimci akarsuyun damlalarıyız"

İSTANBUL (ÖZEL)

BÜTÜN ömrünü Türkiye işçi sınıfının ve dünya emekçilerinin davasına adamış yılmaz mücadele adamı, Şefik Hüsnü'nün mücadele arkadaşı Reşat Fuat Baraner ölümünün 12. yıldönümünde Feriköy'deki mezarı başında anıldı.

Bayramın ilk günü Feriköy'deki mezarlıkta devrimciler önce saygı duruşunda bulundular. Daha sonra TİKP heyetine hitaben bir konuşma yapan Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi Üyesi ve İstanbul İl Başkanı Mehmet Halim Spatar, Reşat Fuat'ın yarım yüzyıllık mücadele hayatında 17 yıl hapis yattığını, hakim sınıfların baskı ve işkencelerine göğüs ger-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Şefik Hüsnü'nün mücadele arkadaşı Reşat Fuat Baraner 12 Ağustos 1968'de yaşamını yitirmişti. Devrimciler Reşat Fuat'ı bayramın ilk günü mezarı başında andılar.

Üç görüş bir gerçek

Elle tutulur, gözle görülür bir gerçeği tersyüz edebilir misiniz? Haydi, bir süre başardınız diyelim, burnunuzun ucunu görmemek tutumu sizi gerçeğin sonuçlarını yaşamaktan kurtarabilir mi? İstediğiniz kadar büyük ve güçlü görünün, kendinizi hayatın ileri yürüyüşü içinde gerçeğin ve doğruların dayattığı düzeltmelere tabi tutmazsanız, istem ve ihtiyaçlarınızı bununla birleştirmezseniz, günlük çıkarlarınız ne kadar çekici olsa da, bırakın uzunu, orta vadede bile çöküşe hizmet etmekten kurtulamazsınız.

Sözümüz, Türkiye ekonomisinin tahtına kurulup, kapitalizmin 'büyü de, nasıl büyürsen büyü' yasasının sihirine kendini kaptırmış olanlaradır.

Gözleri açıp Türkiye'ye ve dünyaya alıcı gözle bir bakmanın zamanıdır.

24 Ocak kararlarının sekiz ayını doldurduğu şu günlerde, başta sanayi olmak üzere, çeşitli sektörlerin temsilcileri durum değerlendirmesi yapıyor.. Tabii, sesleri en gür çıkanlar, meslek odalarının yönetimine hakim büyük sanayici ve tüccar kesimi. Bunlar, Demirel hükümetinin tuttuğu yolda yürümesini, ancak kendi çıkarlarını daha çok gözeten ek tedbirleri almasını istiyor. Nitekim, Türkiye Odalar Birliği olsun, Vehbi Koç olsun, aynı doğrultuda açıklamalar yapıyor. Odalar Birliği, "Hükümetçe 24 Ocak 1980'de alınmış kararlar ana hedefleri itibariyle isabetli ve gerekliydi" dedikten sonra, "Kredileri selektif (seçilmiş) biçimde ve üretime dönük dağıtın" önerisinde bulunuyor. Yani, arslan payını bize verin, demeye getiriyor. "İşçi-işveren ilişkilerini toplum yararına düzenleyin' diyor. Bununla da, işçi sınıfının toplusözleşme, grev ve sendikal örgütlenme özgürlüğünün kısıtlanması istemini öne sürüyor. KİT'lerin işe yarayanlarının özel sektöre devrini ya da kendi çıkarlarına uygun çalıştırılmasını istiyor. İlle de AET've girilsin diyerek, gününü gün edeceği bir dışa bağımlılığın pekiştirilmesini savunuyor. Özetle, büyük sanayici ve tüccar kesimi, ekonomide kendi değirmenlerine rahat su taşıyacak bir merkezleşmenin, bir dar kesim çıkarcılığının mücadelesini veriyor. Bunu yaparken de, zayıf olanın ezilmesini, ufalanmasını öngörüyor.

Bir de orta ve küçük sanayicilerin meseleye yaklaşımları var. Burada iki farklı görüş kendini gösteriyor. İlki daha çok Ege bölgesi sanayicilerinin görüşleri. Bunlar, 24 Ocak kararlarını esas itibariyle yerinde bulmakla birlikte, büyüklerin biraz daha insaflı davranmalarını istiyor. Yani, para sıkıntıları giderilirse, kredilerden daha fazla yararlanabilirlerse meselenin önemli ölçüde çözüleceği kanısını taşıyorlar. Dertleri, ekonominin imkanlarından mevcut koşulların sürmesi kaydıyle, daha fazla yararlanmak ve büyüklerin eteğinde onlarla uzlaşarak faaliyetlerini sürdürmek.

Üçüncü değerlendirme, Eskişehir Sanayi Odasından geliyor. Eskişehirli sanayiciler 24 Ocak kararlarının temelden olumsuz ve yanlışlıklarının aradan geçen sürede ortaya çıktığını söylüyor ve "Anadolu'daki küçük ve orta boy sanayilerin alınan önlemlerle yok olma tehlikesinin belirmeye başladığına" dikkat çekiyorlar. "Milli sanayinin savunulmasını" isteyen Eskişehir Sanayi Odası, meseleye şu noktadan bakıyor: 'Ciddi üretim konusu seçen, kendi teknolojilerine önemli ölçüde egemen ve dışa bağımlılık oranı az, ara ve yatırım malı üreten girişimleri savunmak bir ödevdir. Ancak, bu ödev yeterli boyutlarda yerine getirilmemektedir."

Bu ayağı yere basan bir değerlendirmedir. Kendi çıkarlarını Türkiye'nin çıkarlarıyla birleştirebilen, dolayısıyla milli ekonominin güçlenmesini temel koşul alan sanayici kesiminin tutumudur. Ve hiç kuşkusuz, geniş bir orta ve küçük sanayici kesiminin acil istemlerini temsil yeteneğine sahiptir. Bu çaplı tutumuyla, Türkiye ekonomisinin buhrandan çıkış için dayanması gereken olumlu yönelişleri de içermektedir. Ekonomiyi yenilemenin gerçek yolu, bu temelin genişletilip güçlendirilmesinden geçmektedir. Bugün, özel ve ülke ölçeğinde var olmak, ekonomiyi tekellerine almak isteyenlere ve buna hizmet eden politikalara teslimiyetle değil, onlara karşı milli ekonominin ilkeleri noktasında kararlı bir mücadele vermekle mümkündür. Ancak böyle bir mücadele, "Her şey benim için" zihniyetini zıddına dönüştürecek koşulları yaratabilir ve ülke çıkarlarına uygun çözümlere yol açabilir. Geleceği olan tutum budur.

Yoksa, orta ve küçük sanayinin ezilmesini savunan, ekonomiyi bir avuç tekelleşmiş kuruluşun eline teslim etmeyi çıkış yolu olarak gören zihniyet neyi ayakta tutabilir? Olsa olsa, bağımlılığı, milli ekonomideki tahribatın derinleşmesini, çürüyeni ve yıkılanı belki bir süre daha kendi dar çıkarları adına kullanabilir. Bu ise çıkmazın ta kendisidir.

«Yolum silahlı kişilerce nezaketle kesildi»

BEN BU YERLERDEN GİDELİ
KARS'TAN ANILAR, İZLENİMLER, SOHBETLER
Faik Bulut

Memleketimin köyleri

6 ay önce 40-50 bin lira olan bir silah, şimdi 105 bin lira

ESKİDEN benim Kars çevresinde çok sınırlı ve genel bir siyasi çalışmam vardı. Genel solcu ve devrimci bir propagandadan öteye geçmemiştim. Daha da önemlisi örgütsel ve kalıcı bağlarım da yoktu, çevremde. Bu neye yol açtı? 1974'den sonra benim çevrem ve yakınlarımla ilişki kuran bazı kişiler, çevremin bana karşı duyduğu sevgi ve saygıyı kötüye kullanma olanağı bulmuşlar. Beni kendi siyasetlerindenmişim gibi göstermişler. İzmir'de kızkardeşimle ilişki kuran Kurtuluşçular benim aslında onların siyasetinden olduğumu söylemişler. Apocular, aslında Kürtçü olduğumu, Halkın Kurtuluşçuları "Eskiden Dev-Genç'li, şimdi de onlardan olduğumu" yaymışlar. TİKKO'cular ise "Filistin'de Bora Gözen'le birlikte İbrahim Kaypakkaya'ya yakınlık duyduğumuzu" uydurmaktan geri durmamışlar.

İşte bu kadar çok örgüte birden mensup olma olanağı karşısında memlekette karşılaştığım önemli sorulardan bir tanesi de "Sen nesin, necisin?" oldu. "Ben eskiden beri PDA'cıyım, Aydınlıkçıyım" dediğimde, "Tamam bunu duymuştuk ama bu bir taktik değil mi?'" diye soruyorlardı. Ve bu noktadan çıkarak güzel ve verimli tartışmalar başlıyordu.

Anamın gözyaşları diniyor

İçimde 9 yılın özlemi vardı. İçimde bir sevgi, bir ateş, bir merak..

Köydeki evime yaklaşınca bir uğultu koptu. Kadınlar gözyaşlarını siliyorlardı. Hele anamın gözyaşları. 9 yıldır ilk kez diniyordu. Babamın yüzü ilk kez güldü. Komşular böyle söylediler. Ve anam sırtındaki, başındaki karaları çözüp eşiğe koydu.

Gözaydına gelenlerin ardı arkası tam on gün kesilmedi. Kadınlı, erkekli, dost-düşman herkes beni ziyarete geliyordu. Hoşbeşten sonra en çok ilgi çeken konu başımdan geçenlerdi: Filistin'e geçişim, esir düşüşüm, hapishanede hayat vb.. Ama o köylülere has öyküsel sözlü edebiyatla anlatmam gerekiyordu bütün bunları. Benim başımdan geçenler bitince sıra Filistin sorununa geliyordu: "Filistin nasıl millettir? İsrail'le anlaşmazlığın aslı nedir? İsrail'in nüfusu kaçtır? Nasıl oluyor da koca Arap alemi ile başedebiliyor. Arkasında kim var? vb..."

Bütün bunları [illegible] günlerce, her gelen ziyaretçiye ayrı ayrı anlattım, anlattım. İsrail çok ah aldı bizim köyden. Ve İsrailli bayan avukatım için "Helal süt emmiş, gerçek bir insan" dendi, çok hayır duası aldı.

Bunca badireyi atlayıp geri dönebilmem çeşitli şekillerde yorumlanıyordu. Kimileri "Seni ateş içinden kurtaran ilahi bir kudrettir'", derken, kimileri 'İyi bir asker olmuş olacaksın ki, ölmedin dayandın" diyordu. Herkesin üzerinde birleştiği fikir ise "İnsan mezarda olmasın da Kaf dağının ardında olsun, çıkar gelir" idi.

İhbarcılara ne yapayım?

Daha Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de iken, köyde ihbarcı diye bilinenlerin kimler olduğu neler yaptıkları uzun uzun anlatılmıştı. Bu kimseler dönüşümden iyiden iyiye telaşlanmışlardı. Bir kısmı akrabalarıma usuldan usuldan yaklaşmayı denerken, bazıları "Can güvenlikleri için bazı önlemler" almayı daha uygun görmüşler. Onların bu kadar telaşa düşmelerinin bir nedeni de bazı çıkarcıların onlara benim adıma gönderdikleri tehditlerdi. Örneğin bir Apocu, bir iki eski ihbarcıya benim adıma mektup göndererek ölümle tehdit etmiş. Bu yolla yeni bir kargaşa daha çıkarabilmeyi düşünmüş olmalı.

İzlenen siyasetler hep vurmaya kırmaya dayandığı için olacak bu tehditlere çoğu insanın aklı yatmış. Zaten iyiden iyiye tecrit olan bu ihbarcıların evlerinin önüne eskiden bir kaç da dinamit atılmış.

Ben onlara halkın içinde "hiç utanmadın mı kendinden" diye sordum, "ihbar ettin de ne oldu? Aha çıktım geldim. Hem de yüzümün akıyla". Daha sonra onlarla teker teker konuştum. İhbarcılığın, fesatçılığın kötü şeyler olduğunu anlattım, "Böyle şeyler iki yüzlü bıçaktır. Bugün beni keser, yarın seni" dedim. Bu iş de böylece kısmen de olsa kapanmış oldu.

Memleketimin köyleri

Kars'ta kalacağım süre içinde çevre köylerden hiç olmazsa yirmisini gezebileceğimi düşünüyordum. Evdeki hesap çarşıya uymadı. Hem ziyaretime gelenlerin çokluğu, hem de aşiretler arası bir kan davası yüzünden köyler araşı ulaşımın felce uğramış oluşu köy gezilerimi aksattı.

Beş köyü içine alan aşiret çatışması yüzünden daha şimdiden 9 kişi öldürülmüş. Cinayet işleyenlerden bir kısmı dağ-orman dolaşıyorlar. Haklarında sıkıyönetimce "Teslim ol!" çağrısı çıkartılmış. Köyler karşılıklı silahlanıyor. Tarlalarda silahlı devriyeler koruyuculuğunda toplu-ca çalışılabiliyor. Ateşkes sağlanamadığı için arada bir silahlar yine patlıyor. Bu durumdan yararlanan bazı kimseler ihtilaflı köylerin arazilerini kapatmaya çalışıyor. Tarafsız köyler ise bir türlü araya girip, barış sağlayamıyorlar. Retkan ve Kürdikan aşiret şeyhlerinin barış çağrıları da bir sonuç vermiyor. Eski feodal gelenekler oldukça sarsılmış. Hükümet işi oluruna bırakmış: Hem korkudan, hem de rüşvet vb. çıkarlar yüzünden. Köylü elindeki birkaç koyunu ya da sığırı satıp, "NATO" ya da klaşinkof tüfekler alıyor. Silah kaçakçılarına gün doğmuş, köy köy dolaşıp, satış yapıyorlar. 6 ay önce 40-50 bin lira olan bir silah şimdi 105 bin liraya müşteri buluyor. Can derdi bu, namus derdi.

arabuluculuk

Bir köyden diğerine geçiyordum. Yolum silahlı kişiler tarafından nezaketle kesildi. Tanıştıktan sonra beni çift sürülen tarlanın kenarında gölgede çay içmeye davet ettiler. Hapisten çıkmış olduğum için gözaydınlığı verip, saygı gösterdiler. Meğer bizim de uzaktan akrabamız olurlarmış. "Araya girecek barıştıracak, bu işe son verecek kimse yok" dediler, bu taraflarda tek tarafsız köy sizinki, sıkıştığımızda sığınabileceğimiz yer yine orası. Yaparsanız bu işi siz yaparsınız".

"Ben birkaç kişiyle gelip aracılık yapsam olur mu?" dedim, "Çok iyi olur" dediler. Ne yazık ki bu iş için benimle gelecek kimse bulamadım köyde. Tek başıma halledeceğim iş de değildi.

"Umut" söndü gitti, yine yaktı bizi Demirel

1960 yıllarında yaşanan kıtlığın korkusu ve köylüye indirdiği darbenin izleri hâlâ besbelli, beş parmak izi gibi. Kars eskiden beri yoksul bir yerdir. Köylüleri bu kez büyük bir ekonomik sıkıntı içinde dert yanar buldum. Özellikle yoksul köylüler arasında kentlere göçenlerin sayısı çok fazla, göç hâlâ artarak sürüyor. Orta köylünün durumu da günden güne kötüye gidiyor. "'Umut (Ecevit) söndü gitti" diyorlar, "Bizi zamlı kamçılarla haşladı durdu, Demirel dersen, iyice tadını çıkardı işin. Birader, zam yaparken de hep yuvarlak zam yaparken de hep yuvarlak hesap gidiyor. Hiç işin kesirini küsürünü düşünmüyor. Anamızı ağlatıyorlar".

Buna karşılık hayvan ürünleri piyasası düştükçe düşüyor. Martta 10 bine satılan bir koyun mayısta 6-7 bine satıldı. Bir inek 50 binden 25-30 bine düştü. Eskiden halı-kilim iyi para ederdi, şimdi ona da pek bir şey vermiyorlar. Şimdi artık öküzü ölene başsağlığına gidiliyor. Öküz de ailenin fertlerinden biri sayılıyor.

Kars'ta hayvan fiyatlarının düşüşünde maceracı grupların rolü olmuş. Kars hayvan piyasasına dışarıdan gelen tüccarlardan bir kısmının hayvan kaçakçılığıyla, Doğubeyazıt, gibi sınır ilçeleriyle ve hatta beyaz kadın ticareti gibi işlerle yakından ilgileri vardır. Kars'ın köylerinden bu tüccarlara 120-150 bin lira başlık parası ile kız verenler çoktur. Bu tüccarlar bir yandan Kars'la ihtilaflı olan Erzurumlu tüccarların, öte yandan Kars'taki maceracı grupların tehditlerinden çekinerek bir daha dönmemecesine kaçıyorlar..

(DEVAM EDECEK)

ÜÇÜNCÜ DÜNYA İKTİSATÇILARININ GÖZÜYLE IMF

Geçen yıl Jamaika'da bir araya gelen çoğunluğu Üçüncü Dünya ülkelerine mensup bir grup iktisatçı, mevcut uluslararası para sistemini ve IMF'nin rolünü tartıştılar. Tartışmaların sonucu Developmend Dialogue dergisinin 1980/1 sayısında yayımlandı. Aşağıda dergideki yazının özetini bulacaksınız.

YORUM

IMF' ye karşı tutum

Üçüncü Dünya iktisatçılarının görüşleri, IMF ile geri ülkelerin ilişkilerindeki eşitsizliğe ve IMF'nin dünya emperyalist sistemi içindeki rolüne birçok noktada ışık tutuyor.

Ülkemizde IMF, sağlı "sollu" çevrelerce ne olduğu belirsiz bir öcü herşeye gücü yeten esrarengiz bir kuruluş olarak tanıtılıyor. Bu, bir bakıma politikacıların da işine geliyor. Başarısızlıklarını ve halkın çıkarlarına karşı siyasetlerini gizlemek isteyenler, "Ne yapalım, IMF böyle istiyor" deyip, işin içinden sıyrılma yolunu seçiyorlar.

IMF, uluslararası ödeme akışlarının düzenlenmesi, sermaye ve mal hareketlerinin gelişmesi için gelişmiş kapitalist ülkelere elverişli zemin oluşturmayı amaçlayan uluslararası bir örgüt. Doğal olarak, bu kuruluşun politikalarına ve kullandığı yöntemlere dünya emperyalist sistemindeki güç ilişkileri damgasını vuruyor.

İşin püf noktası da burada ortaya çıkıyor. Bugün IMF ye asıl karakterini veren, bu kuruluşta çoğunlukta bulunan gelişmiş kapitalist ülkeler. Dolayısıyla, IMF politikaları bu tür ülkelerin sistemlerini ayakta tutmaya yönelik tedbirleri içeriyor. Bunu yaparken de, kapitalist ekonominin yasalarına dayalı reçeteleri Üçüncü Dünya ülkelerinin önüne koyuyor. Bu reçeteler, her ne kadar görünüşte "teknik ve mekanik" olarak niteleniyorsa da, siyasi boyutları itibariyle, Üçüncü Dünya ülkelerinin iç siyasetlerini belirgin biçimde etkiliyor.

Sorun, IMF'yi "dünyaüstü" bir kuruluş gibi gösterip göstermemekte yatıyor. Bugün Üçüncü Dünya ülkelerinin uluslararası ölçekte vardığı nokta, IMF'ye karşı mücadeleci bir siyaseti zorunlu kılıyor. Bu zorunluğu özellikle kendi ülkemiz açısından vurgulamak gerekiyor. Türkiye, ekonomisini düzeltmek için IMF'nin klasik reçetelerine mal bulmuş mağribi gibi sarılmak yerine, Ortadoğu'daki gelişme sürecinin kendisine kazandırdığı avantajlı durumu Batıdaki olumlu eğilimlerle birleştirerek IMF'nin karşısına dikilebilir ve eşitlik temeline dayalı ekonomik yardım için mücadele edebilirdi. Hiç kuşku olmasın, böyle bir mücadelede, mevcut koşullarda Batıdan da önemli destekler sağlayabilirdi. Bu şans hâlâ vardır ve kullanılmaması da siyasi bir körlüğün ifadesidir.

1944 Bretton Woods Anlaşması sonucu kurulan IMF (Uluslararası Para Fonu) başlıca kapitalist ülkelerin, özellikle de ABD' nin çıkarlarını yansıtmaktaydı. Bu anlaşmayla dolar anahtar para haline geliyor, milli paraların sabit bir oranla birbirine çevrilebilirliği sağlanarak, dünya ticaretinin ABD hakimiyeti altında geliştirilmesi hedefleniyordu. Üçüncü Dünya ülkeleri IMF'nin kurulması ve şekillendirilmesi çalışmalarına katılmadılar. Bugün de 97 Üçüncü Dünya ülkesinin Fon'daki oy gücü toplam oyların yüzde 36.75'ini oluştururken, beş gelişmiş ülke oyların yüzde 40.77 sini, tek başına ABD oyların yüzde 20'sini denetim altında tutmaktadır. (IMF'de bir ülkenin oy gücü Fon'a olan katkısına göre belirlenmektedir.) Fon'un işlevi esas olarak endüstrileşmiş ülkelerin geçici ödemeler dengesi açıklarının düzeltilmesine yöneliktir. Üçüncü Dünya ülkelerinin yapısal özelliklerinden kaynaklanan, kalkınma çabaları ve dünya konjonktüründeki değişmeler nedeniyle ortaya çıkan ödemeler dengesi sorunlarını çözmeye yönelik araçlar oluşturulmamıştır. Öte yandan IMF kuralları ödemeler dengesi açıklarının giderilmesi zahmetini tümüyle açık veren ülkelere yüklemekte, fazla veren ülkelere karşı herhangi bir önlem alınmamaktadır.

Fon'un Uluslararası Para Sisteminin fiili işleyişi içindeki rolü son derece kısıtlıdır. Bugün Avrupa para piyasalarında 900 milyar dolar civarında bir devletsiz para dolaşmaktadır. Bu para Uluslararası Bankaların ve Çok Uluslu Şirketlerin denetimi altındadır. Ne IMF, ne de Merkez Bankaları bu paralar hakkında ciddi bir bilgiye sahip değildir ve Avrupa Para Piyasalarında ortaya çıkabilecek ani spekülatif hareketler karşısında IMF çaresiz durumdadır.

ÜÇÜNCÜ DÜNYA İLE İLİŞKİLER

Fon'un Üçüncü Dünya ülkeleriyle ilişkileri başlıca üç aşamadan geçmiştir. 1950'lerde ve 1960'ların ilk yıllarında bir grup Latin Amerika ülkesinde yürütülen montaja dayalı sanayileşme, kaçınılmaz olarak ödemeler dengesi güçlüklerine ve enflasyonist baskılara yol açtı. IMF'nin bu ülkelerde izlediği politika dış ticaret kısıtlamalarının kaldırılması yönünde baskı yapmak, ABD ve diğer ülkeler şirketlerinin bu endüstrileşme sürecine katılmaları için gerekli koşulların yaratılmasına yardım etmek oldu. İkinci aşamayı, 1960'larda, daha önce sömürge olan ülkelerin bağımsızlıklarını kazanarak IMF'ye üye olduğu dönem oluşturuyor. Bu ülkeler aktif bir kalkınma çabasına giriştiler. Büyük çaplı alt yapı yatırımlarına ve sinai üretimi gerçekleştirmeye yöneldiler. Bu çabalar devlet eliyle geliştirilmekteydi. Ortaya çıkan döviz açığı genellikle kısa vadeli borçlarla finanse edildi. IMF'yi yardıma çağıran bu ülkelerde IMF'nin politikası borçların geri ödenme imkanlarını sağlamak, devletin faaliyetini kısıtlamak ve hatta ortadan kaldırmak oldu. Bu iktisadi uygulamaları genellikle zora başvurarak diktatörlüklerin kurulduğu siyasi gelişmeler izledi.

1970'lerden bu yana ise yeni bir gelişmeye tanık oluyoruz. IMF bir çok Üçüncü Dünya ülkesinin ulusal karar alma süreçlerine doğrudan müdahale yöntemini uygulamaktadır. Bu gelişme tümüyle şu veya bu biçimde dünya kapitalist sisteminin içinde bulunduğu krizden kaynaklanan çeşitli faktörlerin sonucudur. ABD ödemeler dengesi açıkları ve 1973'den sonra da petro-dolarlarla beslenen uluslararası para piyasaları, çok uluslu bankaları Üçüncü Dünya ülkelerine kısa ve orta vadeli borçlar vermeye yöneltti. Aynı dönemde Üçüncü Dünya ülkeleri de dünyada yaşanmakta olan enflasyon ve iktisadi daralma nedeniyle büyük ödemeler dengesi açıklarıyla karşılaştılar. Sözkonusu etkiler özellikle de iç siyasi dinamikleri nedeniyle önemli iktisadi ve toplumsal reformlar gerçekleştirmekte olan ülkelerde kendini gösterdi. Tüketim ve yatırımın kısılması şeklindeki "klasik" reçetenin uygulanmaması, borçlu azgelişmiş ülkelerin ödemeler dengesi açıklarını giderememesi ve borçlarını ödeyemez duruma düşmesiyle sonuçlandı. Bir kısım ülke IMF'nin yardımına başvurdu. Fon'un önerdiği "istikrar" programı, ticari bankalara olan borçların geri ödenebilirliğini sağlamaya yönelikti. İstikrar paketinin unsurları, ülkedeki tüketim ve yatırım talebinin kısılması, devlet müdahalesinin sınırlanması, işgücünün reelmaliyetinin düşürülmesi ve dolayısıyla kâr hadlerinin yükseltilmesiydi. En katı tedbirler özellikle daha bağımsız bir iktisadi politika izleyen ülkelere yöneltildi.

Çeşitli ülkelerin IMF ile ilişkilerini inceleyen uzmanlar IMF'nin bir ülkenin ekonomik sorunlarına teşhis koyarken belli tahlil yöntemlerini katı ve mekanik bir tarzda uyguladığı noktasında birleşiyorlar. "Teknik açıdan objektif", "ideolojik olarak tarafsız" bir görüntü taşıyan işlemlerin ardında, ihracat ve ithalatın, yatırım ve tasarrufların nisbi fiyatlardaki değişikliklere tepki göstereceği, "piyasanın en iyiyi bildiği" varsayımı yatmaktadır. IMF, devalüasyon, ücretlerin sınırlanması, sübvansiyonlardan vazgeçilmesi, yüksek faiz haddi, dar para politikası şeklindeki klasik reçeteyi bu varsayımlara dayanarak önermekte, teknik konularda Üçüncü Dünya'nın fikirlerini dikkate almamaktadır. Buhranın yükünü fakir ve orta tabakalara yükleyen öneriler içerde siyasal istikrarsızlığa ve otoriter rejimlere yönelişe neden olmaktadır.

Ayrıca Fon'un kararlarını, gelişmiş ülkelerin jeopolitik ve stratejik kaygıları sık sık etkilemektedir.

REFORM İHTİYACI

Yazı, IMF ve Uluslararası Para Sistemine ilişkin reform önerileriyle son buluyor. Özellikle hükümetlerin dış ticaret ve para politikası konusunda büyük bir hassasiyet göstermeleri gerektiği vurgulanıyor. Dış ticaret sınırlandırılarak, ithalatın gerçek ithal kapasitesini aşmaması için özen gösterilmesi gereğine işaret edilerek, üretim malları ve üretim araçları üretimine dayalı, planlı bir kalkınma çabası öneriliyor. Ayrıca reformcu iktidarların kitleleri seferber etmesinin önemine değiniliyor. Geri ülkelere IMF ile ilişkilerinde mücadeleci bir tutum alma, IMF'yi daha esnek bir politika gütme konusunda iknaya yönelik bir çizgi izleme öneriliyor. IMF'nin işlerliğini sürdürebilmesi için mutlaka bir reforma ihtiyaç olduğu vurgulanıyor. Uluslararası Para Sistemindeki istikrarsızlığın, dünya ekonomisinde 1944 yılından bu yana meydana gelmiş olan yapısal değişikliğin bir tezahürü olduğu belirtilerek, Üçüncü Dünya ülkelerinin uzun vadeli kalkınma finansmanı ihtiyacını karşılayacak ve aynı zamanda kendi dışlarındaki nedenlerden kaynaklanan kısa vadeli ödemeler dengesi güçlüklerinden mekanizmalar yaratılması gerektiği ileri sürülüyor. Sömürgeci ve yeni sömürgeci bağımlığın mirası, kalkınma ve yapısal dönüşümü zorunlu kılarken bu ülkelerden bir de dünya buhranının yükünü çekmelerinin istenemeyeceği gerçeği dile getiriliyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde ekonomik durgunluk büyüyor

ANKARA (ÖZEL)

1979 yılında ve 1980 başlarında petrol fiyatlarında meydana gelen büyük artışlar kapitalist ülkelerde kısıtlayıcı ekonomik politikaların daha sıkı biçimde uygulanmasını da beraberinde getirdi.

Bu kısıtlayıcı politikalar vergi ve zamlarla halkın alım gücünü azaltmayı, bu yolla talebi kısmayı amaçlıyor. Devlet harcamaları ve yatırımlar da aynı amaçla azaltılıyor.

"Business Week" adlı dergiye göre, enflasyona karşı gelişmiş kapitalist ülkelerin aldığı önlemler sonucunda dünya ekonomisinin hacmindeki genişleme yüzde 3.3'ten, 2'ye inecek.

Batılı sanayileşmiş ülkelerin ekonomik büyüme hacmindeki daralmanın ise daha belirgin olması bekleniyor. Dergiye göre 1979 yılında yüzde 3.3 olan büyüme hacmi bu yıl Batıda binde 5'e inecek. 1981'de ise en iyi ihtimalle bu oranın yüzde 1.2'ye yükselmesi beklenebilecek.

İkinci Dünyanın en güçlü ekonomileri olarak nitelenen Batı Almanya ve Japonya bu yılın başlarında gösterdikleri başarıyı sürdürmekte güçlük çekecekler.

İhracata yönelik ekonomilerin, dünya ekonomisindeki zayıflama ve giderek güçlenen yerli sanayileri koruma eğilimleri karşısında durumlarının sarsılması, bu güçlüğün ana nedenini oluşturuyor. Nitekim Japonya'nın ünlü Toyota otomobil fabrikaları, ABD ekonomisindeki durgunluğun büyümesi, Avrupa ve Yakın Doğu pazarlarındaki elverişsiz koşullar nedeniyle, bu yılın ikinci yarısında üretimini yaklaşık yüzde 7 oranında kısmaya karar verdiğini açıkladı.

"Business Week" dergisi bütün olumsuzluklara rağmen, Japonya ve Federal Almanya'nın dünya çapında gelişen durgunluğun dışında kalmayı başarabileceğini öne sürüyor. Dergi, buna karşılık İngiltere ve Danimarka'nın 1981 yılında büyük bir ekonomik durgunluk içine gireceklerini, aynı şekilde diğer Avrupa ülkeleriyle ABD ve Kanada'nın da durgunluk ve yaygınlaşan işsizlikle karşı karşıya kalacakları görüşünü savunuyor.

Türkiye'deki tüketici fiyat artışları, OECD ülkeleri ortalamasının 8 katı

ANKARA (ÖZEL)

İKTİSADİ Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), örgüt ülkelerindeki tüketici fiyatları artış oranlarını açıkladı. Mayıs ayı itibarıyla açıklanan göstergelere göre, 1979 Mayısı ile1980Mayısı arasında tüketici fiyatları, Almanya'da yüzde 6 olurken, İngiltere'de yüzde 21.9, Fransa da yüzde 13.7, Japonya da yüzde 8.2 olarak gerçekleşti. Aynı dönemde Türkiye'deki fiyat artışı ise, yüzde 114.5'e ulaştı.

Bu oran, yüzde 13.8 olan OECD ortalaması ile yüzde 13 lük AET ortalamasının 8 katını aşıyor. Tüketici fiyatları artış hızında, Türkiye'yi yüzde 62.6 ile İzlanda, yüzde 25 ile Yunanistan izliyor. Ayrıca, 1979 Aralık– 1980 Mayıs dönemi esas alındığında Türkiye'deki fiyat artış oranı yüzde 111.2'yi buluyor.

Türkiye'nin fiyat artışları öteki OECD ülkelerinden bu kadar fazlayken, bu ülkeler kendi fiyat artışlarından sürekli yakınarak ülkemizdeki buhranı paylaşmada etkin tutum almaktan kaçınıyorlar. Bu eğilim, Türkiye'nin sorunlarını artırdığı gibi, Sovyet tehdidine karşı ülke ekonomisini istikrara kavuşturarak, iç birliğinsağlanmasıve Sovyet tehdidine karşı güçlü bir barış cephesi oluşması ihtiyacına ters düşüyor

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Sınav nakliyle mezuniyet-2

24 Temmuz tarihli yazımızda, çeşitli suçlara katıldıkları için Gazi Eğitim Enstitüsünden uzaklaştırılmış ve kayıtları silinmiş olan komandoların 8 haftalık bir kursla başka illerden mezun edilmeye çalışıldığını anlatmıştık.

Aradan geçen 15 gün zarfında bu kişilerin hepsi gönderildikleri başka illerin Eğitim Enstitülerinde yapılan düzmece sınavlarla mezun edildiler.

MHP Genel Merkezindeki panoya "25 Eylülde mezun olacaksınız" diye yazılmıştı ama Milli Eğitim Bakanlığı 25 Eylülü bile beklemedi. Çoğu birçok suça karışmış, Gazi Eğitimle ilişkisi kesilmiş kişilere Gazi Eğitim diploması veriverdi.

Elimizde 1978 yılında tutulmuş tutanaklar ve belgeler var.

MC iktidardan düştüğü zaman okulda yapılan aramalarda bu kişilerin dolaplarında, çekmecelerinde patlayıcılar bulundu. Silah bulundu. Solcu öğrenciler için tutulmuş listeler bulundu.

Birçoğunun okuldaki saldırılara fiilen katıldıkları, müdür yardımcısını yaraladıkları, sürekli olarak öğrenim özgürlüğünü engelledikleri saptandı.

Bu suçları sabit görülerek okuldan uzaklaştırılmışlardı.

İşte şimdi Gazi Eğitim öğrencisi sayılarak, hiç bir ders görmeden birkaç sınıf atlatılarak mezun edilen kişiler bunlar.

Bir kısmı İzmir Buca Eğitim Enstitüsünde yapılacak sınavla mezun edilmek isteniyorlar. Bazı engeller çıkıyor.

Şu anda Gazi Eğitim Enstitüsü Müdür Vekili olan Halil İbrahim Yaprak, uçağa atlayıp İzmir'e giderek pürüzleri ortadan kaldırıyor.

Çünkü adam aynı zamanda Buca Eğitim Enstitüsünün de Müdür Vekili!

"Yahu bu nasıl iş, aynı anda iki yerin birden yöneticisi nasıl olunur? Kanun, kitap falan yok mu" diye soracaksınız belki

Yok.

Orhan Cemal Fersoy'un Bakanlığında böyle şeyler pek kullanılmıyor.

Üstelik adam altıncı dereceden memur. Yani uçakla seyahat etme yetkisi de yok. Ama Ankara-İzmir arasında mekik dokuyup bir de uçak yolluğu alıyor.

Bir örnek daha vereyim.

Bedri Mercan adlı bir kişi, 22 Temmuz 1980 tarih ve 1799 sayılı kararname ile Gazi Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcılığına ve Matematik öğretmenliğine atanıyor.

Oysa bu Bedri Mercan, Ankara Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 6 ay hapis ve bin lira para cezasına çarptırılmış. Bu cezaları çekip çekmediği belli değil ama aynı suç nedeniyle daha önce Gazi Eğitim Enstitüsünden uzaklaştırılmış. Adam, Ülkü-Bir dergisininYazı İşleri Müdürü!

Dilerseniz, son bir örnek daha vereyim.

Mustafa Dinler adlı teknisyen de 78'de Gazi Eğitim'den uzaklaştırılanlardandı. Masasının gözlerinde silah, patlayıcı madde ve listeler bulunmuştu.

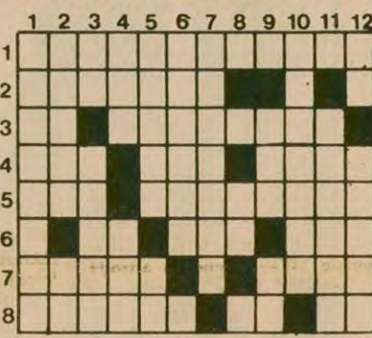
Şimdi nerede biliyor musunuz? Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünde teknisyen. Gazi Eğitim Müdür vekilinin de koruma görevlisi gibi yanından ayrılmıyor.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, geçenlerde verdiği bir demeçte Milli Eğitime mikrop girdiğinden sözediyordu.

Görüyor musunuz, Milli Eğitime nasıl bir mikrop girmiş?

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Her türlü kumaş ve bez gibi dokumaları satan kimse 2) Taşıt sürücüsü 3) İskambilde birli–Çalma 4) TERSİ tüylerden biri–Bir hayvan–Bir ev, büro eşyası 5) Sıkıntı–Bol bol akarak ses çıkarmak 6) TERSİ kimyada İridyum'un simgesi–TERSİ Öğrenci Temsilciler Konseyi–Pek güzel 7) Güneşin batışında 12'yi göstermek üzere ayarlanmış bir saat türü–TERSİ bir tür cila ile cilalanmış 8) Bir varsayıma dayanan–İlkel bir silah–TERSİ bir renk.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Ne yazıkki 2) Terbiyesi olmayan–TERSİ çok olmayan 3) Kimyada Sodyum'un simgesi–Bir iş için düşünüldükten sonra uygun diye üzerinde durulan çare 4) TERSİ büyük erkek kardeş–TERSİ birdenbire 5) Toplanan süprüntüleri atmak için kullanılan kap–Belirti 6) TERSİ bir hayvan 7) Bir tür ses 8) TERSİ bir emir 9) Gözleri görmeyen-İlave 10) Verilen bir şeyi geri çevirmek 11) Sırtından geçinen. 12) TERSİ kimyada Lityum'un simgesi–TERSİ ilgi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Sultanahmet 2) Olurlama-Hat 3) ruK-Km-Lt-Re 4) üs-Kalite 5) Şakalaş-Atıl 6) Tl-Cisim-Ali 7) Aa-Kanama 8) Rağbet-Havan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Soruştur 2) Ulusal 3) luK-Ağ 4) Tr-kacaB 5) Alkali 6) namlaS 7) aM-işiK 8) Halt-maH 9) teA-nA 10) Eh-taaV 11) Tartışma 12) tE-liaN.

sorular ? cevaplar

Zonguldak'tan bir okuyucumuza cevap:

MENDERES DİKTATÖRLÜĞÜNÜN YIKILMASINDAN SONRA, HANGİ DEMOKRATİK HAKLAR ELDE EDİLMİŞTİR?

1961 Anayasasıyla Türkiye halkının kazandığı demokratik haklar şunlardı:

Basın özgürlüğü gerçekleştirildi. 212 sayılı basın çalışanlarının haklarını garanti altına alan kanun çıkarıldı. Basına sansür uygulaması kaldırıldı.

Kuvvetler Ayrılığı ilkesi Anayasa teminatı altına alındı. Yasama, yargı ve yürütme yetkileri birbirinden ayrıldı. Bu kurumları denetleyecek kurumlar oluşturuldu. Anayasa Mahkemesi, Yüksek Hakimler Kurulu ve Danıştay, hükümetlerin keyfi uygulamalarını engellemek görevini yüklendi.

Sosyal adalet ve sosyal güvenlik kavramları Anayasa'da yer aldı.

Düşünce özgürlüğü Anayasa güvencesine alındı.

Seçim sistemi demokratikleştirildi. Yüzde 56.6 oy oranıyla milletvekilliklerinin yüzde 93'ünü ele geçirme uygulamasına son verildi. Nispi Temsil Sistemi kabul edilerek toplumdaki bütün güçlere Parlamentoda temsil edilebilme hakkı sağlandı.

Üniversite özerkliği sağlandı.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu çıkarılarak bu hak garanti altına alındı.

Toplusözleşme ve grev hakkı hayata geçirildi.

Konut dokunulmazlığı, seyahat hürriyeti teminat altına alındı.

Memurin Kanunu çıkarıldı.
Devlet Planlama Teşkilatı kuruldu.

Kars'tan bir okuyucumuza cevap:

İSDEMİR NE ZAMAN YAPILMAYA BAŞLANDI?

CEVAP : Iskenderun Demir-Çelik Fabrikası Rusya ile Türkiye arasında 25 Mart 1967 yılında imzalanan çerçeve anlaşma ile kuruldu. Bu yıllarda AP iktidarının işbirlikçi siyasetlerinin sonucu ekonomimiz ağır bir buhran içindeydi. Kıbrıs meselesi yine gündemdeydi. Rusya, Türkiye'nin içinde bulunduğu zor şartlardan yararlanarak yurdumuza sızma çabalarına girişti. 200 milyon dolarlık yatırım kredisiyle ortaya çıktılar. Bu anlaşmayla yedi tesis kurulacaktı. Bunlardan birisi de İSDEMİR İskenderun Demir Çelik Fabrikasıydı.

Sovyetler Birliği İSDEMİR'in makine ve teçhizat ihtiyacını karşılamak için 100 milyon dolar kredi verecekti. Bu kredi ile tesislerin makine ve teçhizatı Sovyetler Birliği'nden alınacaktı. Yaptıkları projelere göre tesisler en geç 1974 yılında tam kapasiteyle (üç fırın birden) çalışmaya başlayacaktı. 1975 yılında ise fabrika mamul çelik üretecekti.

Oysa 1977 yılının sonuna gelindiğinde, 100 milyon dolarlık borç 600 milyon doları bulmuş, fabrikanın üç yüksek fırınından sadece bir tanesi işletmeye açılabilmişti. Mamul çelik üretimine ise 1975 yılında değil, 1976'da başlanmış ve 1 milyon ton çelik üretmesi gereken tesislerden 1977 yılında ancak 300 bin ton ürün alınabilmişti.

El Salvador'da artık olağan hale gelen manzaralardan biri. Bir çatışma sonrasında tedhişçilik kurbanlarını taşıyanlar.

İşte hükümetin tam olarak denetleyemediği ordu birliklerine bağlı 2 asker.

CUNTA'NIN KARŞISINDA HEM FAŞİSTLER, HEM «SOLCULAR» VAR

El Salvador'da hâlâ çözüm yok

- Tedhişin günlük bilançosu 30 ölü
- ABD çaresiz durumda

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Yol kenarında boylu boyunca uzanan vücut uyuyan bir serseri olabilirdi. Ancak adamın eleri arkasına bağlanmıştı ve ağzından kan sızıyordu. Yoldan geçen bir adam omuz silkerek, "Belki solcular belki de sağcılar öldürdü. Bildiğimiz tek şey ölümlerin devam ettiğidir" dedi.

Günlük terör bilançosunun 30 ölü olduğu El Salvador'da yol kenarında cesetlerle karşılaşmak artık olağan olaylardan olmuş. Geçtiğimiz yıl diktatör Romero'yu devirerek işbaşına gelen Cunta giriştiği reformlarla solun tepkisini çekerken, faşistler de saldırganlıklarını arttırdı. Bu yılki terör kurbanı sayısı 5 bine yaklaşıyor. Bu rakam geçtiğimiz yıldaki rakamın 6 katı. Halkın kızgınlığı öylesine artmış ki, yerel gazeteler son zamanlarda ölülerin renkli resimlerini yayınlamaz oldu.

Cunta bugüne değin "solcuların" faşistlerin ve hatta kendi güvenlik kuvvetlerinin şiddet yoluyla düzen sağlama eylemlerini engellemede başarı sağlayamadı. Temmuz ayında polis, şüpheli gördüğü bir grup gencin peşine düşerek Üniversite merkezinde 7 kişiyi öldürdü.

ABD Büyükelçisi Robert E. White, "Eğer bu hükümet düşerse nedeni ordunun kendi subaylarını kontrol edememesi olur" diyor.

El Salvador hükümeti "solcu" lara karşı ilk askeri operasyonu başlatmaya hazırlanıyor. El Salvador ordu yetkilileri 6 bin "solcuyu" serbest bırakmıştı. Savunma Bakanı Jose Guillermo Garcia Merino şöyle diyor: "Hükümetimize karşı olan bütün grupları ortaya çıkarıp yıkmaya çalışıyoruz."

Bu Orta Amerika ülkesinde, Cuntaya karşı çıkan "sol" mücadele biçimi olarak grev tehditleri, köy işgali ve pusu kurma yöntemlerini benimsiyor. "Birleşik Halk Cephesi Hareketi"nin üyelerinden Adrian Recinos "Şiddet bugün sorun değil, çözümdür, ağustos bizim için kesin bir ay olacak" diyor.

ABD NE YAPACAK

Öte yandan ağustos ayı aynı zamanda ABD için de, güç durumdaki Salvador hükümetini desteklemeye devam edip etmeme konusunda bir karar ayı olacağa benziyor. Ancak Carter yönetimi bugün için cuntayı desteklemekten başka bir seçenek bulunmadığını düşünüyor. Başkent San Salvador'daki bir diplomat, "Yine de bizim için en iyi durum şu anki hükümettir" diyor. Washington El Salvador hükümetine 5.7 milyon dolar tutarında askeri yardım yapmayı kararlaştırdı ve şimdiden kurşun geçirmez yelek, radyo ve gözyaşartıcı bomba için 500 bin dolar gönderdi. ABD'li yetkililer açıkça, El Salvador'da bir askeri işgal düşünmediklerini söylüyorlar. ABD, geçtiğimiz ekim ayında cuntanın işbaşına gelmesinden bu yana faşistler tarafından teşebbüs edilen 3 darbe girişimini engellemek için müdahale etti. Ancak ABD'nin müdahalesi çeşitli tepkilere yolaçıyor. San Salvador'daki Orta Amerika Üniversitesi rektörü, "Amerikalılar katil bir cuntayı ve katil bir hükümeti destekliyorlar" diyor.

Cunta şimdi daha ihtiyatlı bir siyaset izleyerek halkın desteğini kazanmaya çalışıyor.

Bu arada, "sol"un son 6 ayda özellikle kentlerde halkın desteğini önemli ölçüde yitirdiği bildiriliyor. ABD Büyükelçisi White "Bir zamanlar 10 bin kişiyi sokağa dökebiliyorlardı ancak şimdi 2 bin kişiyi zor topluyorlar" diyor.

Buna karşılık "solcu" liderler güç kaybettiklerini kabullenmiyorlar ve "önce savaşı sonra halkı kazanacaklarını" iddia ediyorlar. İnsan Hakları Derneği sözcüsü bu yıl sonuna kadar, ölü sayısının 10 bine ulaşacağını tahmin ederken ABD'li yetkililer, yakında yeni bir faşist darbe girişiminin sürpriz olmayacağını söylüyorlar. Bir San Salvadorlu, "Olayların bitmesini öyle çok istiyorum ki. Keşke başka bir ülkede doğsaydım" diyerek duygularını ifade ediyor.

İşte Herat kentini kuşatmaya hazırlanan Afgan direnişçileri.

DAĞLARDA MÜCADELE SÜRERKEN

Afgan direnişçileri kentlere yayılıyor

- Karmal'ın 80 bin kişilik ordusunda 20 bin asker kaldı
- Moskova-Kabil hava köprüsünden sürekli olarak yeni asker ve malzeme gönderiliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFP'nin Kabil kaynaklı haberlerine göre, başkentteki tüm büyük binalar boşaltıldı ve sığınak yapımına hazırlanılıyor. Afganistan başkentinde kara ve hava yoluyla kuzeyden gelen taşıtların sayısının artması dikkati çekiyor. 4 gün süreyle birçok ağır Sovyet nakliye aracının Sovyet-Afgan sınırını geçtikleri haber veriliyor. Antonov tipi Sovyet nakliye uçaklarının Kabil Havaalanına yaptıkları seferlerde de büyük bir artış gözleniyor.

Kabil yönetimi, ve Sovyetler Birliği ve direnişçi kuvvetleri Ramazan ayının sona ermesiyle Afganistan'daki çatışmaların önemli bir safhaya gireceğini tahmin ediyorlar.

Diplomatik askeri uzmanlar devlete bağlı birliklerden birçok Afgan askerlerinin firar etmesi yüzünden savaşta yükün ağırlığının Sovyet birliklerine düşeceğini belirtiyorlar.

80 bin kişilik Afgan ordusunda görülen çok sayıda firardan sonra resmi birliklerdeki asker sayısının 16 ile 25 bine düştüğü tahmin ediliyor. Askeri uzmanlar Sovyetler Birliği'nin sadece büyük kentleri değil kırsal kesimleri de denetim altına alabilmek için 250 bin dolayında askere ihtiyacı olacağını söylüyorlar. Sovyet birliklerinin Afganistan'da geniş kapsamlı bir harekete geçmesi durumunda Sovyet askerlerinin halen gizlenmekte oldukları tank ve diğer zırhlı araçlardan ayrılmaları da gerekecek. Sovyetlerin Afganistan'daki askeri varlığı hakkında kesin bilgiler bulunmamasına rağmen, bu ülkedeki Sovyet askeri sayısının 120 bine ulaştığı söyleniyor.

Bir AFP muhabiri Kabil Havaalanındaki Mig-21 tipi bombardıman uçaklarıyla savaş helikopterlerinin sayısının bir kat artırıldığını bildiriyor. Askeri uzmanlar aynı zamanda, direnişçilerin sayısında da önemli bir artış görüldüğünü ve sadece başkent Kabil'de 10 bin ila 35 bin arasında Müslüman direnişçi bulunduğunu kaydediyorlar. Son haftalarda başkent nüfusunun önemli şekilde kabarması nedeniyle resmi makamların özel kimlik dağıttığı ve kontrolleri sıklaştırdığı belirtiliyor.

Direnişçilerin başkent içinde silahlı ayaklanma başlatmalarına askeri açıdan şans tanınmıyor Bu çevrelerden sızan haberler, son çare olarak böyle bir girişimde bulunabileceğini gösteriyor. Direnişçiler, yüzde 95'inin Sovyet düşmanı olduğu başkent sakinlerinin böyle bir ayaklanmada kendilerine destek olabileceklerini ve Demokratik Halk Partisinin iki kanadı arasındaki uzlaşmazlığın işlerine yarayacağını tahmin ediyorlar.

Sovyetler Birliği'nin kırsal kesimlerde giderek artan bir oranda savaş helikopterlerinden yararlanması direnişçilerin işini zorlaştırıyor. Bu nedenle yerde mücadeleyi tercih eden direnişçiler, böyle bir gerilla savaşı için başkentin son derece elverişli olduğunu ifade ediyorlar. Direnişçiler, nufus yoğunluğu son derece düşük olan kırsal bölgegeleri yıllarca denetim altında tutabilecek durumdalar. Ancak iktidarın merkezi olan Kabil'de harekete geçmenin de önemini yadsımamak gerekli.

Terörün boyutları ve çıkış yolu

(Baştarafı 1. sayfada)

gelişme yönü bu çerçeve içinde tartışılmalıdır.

Moskovalı emperyalistlerin Afganistan'ı işgal etmesinden sonra denge bozulmuş, terazi en küçük ağırlıklar karşısında bile son derece duyarlı olmuştur. Türkiye'de başlayan hesaplaşma, önü alınmazsa bütün Ortadoğu'yu ve dünyayı ilgilendiren bir yönde gelişecektir. Zaten bu olay, başından beri bir iç hesaplaşma olmaktan çok dünya efendiliği için yürütülen mücadelenin ürünüdür ve bu niteliği önümüzdeki dönemde daha berrak olarak görülecektir.

Yükselen terör ve kargaşalık, milliyet ve mezhep kavgası kışkırtmaları ile elele yürümektedir. Ege ve Kıbrıs'ta, son zamanlarda ise Irak'a düşmanlık körüklenmesi işin cabasıdır. Kim yaparsa yapsın, bu düşmanlıklar, Sovyetler Birliği'nin ekmeğine yağ sürmektedir. İçte Kürt ve Alevilere karşı, dışta Yunanistan, Kıbrıs ve Irak'a karşı cihat çağrıları yapanlar ateşle oynuyorlar. Bu siyasetler, Sovyetler Birliği'ne, bugün dolaylı olan müdahalelerini gittikçe yoğunlaştırma ve doğrudan müdahalelere dönüştürme fırsatını verir, başka bir işe yaramaz.

Ülkemizde bağımsızlık birlik ve iç barıştan yana olan güçler şöyle bir silkinip bugünkü gidişe dur diyemezlerse, kendimizi Ortadoğu ve dünya çapında olayların, çok daha büyük yangınların içinde bulabiliriz. Sorun önemli insanların hayatının da ötesinde, ulusumuzun geleceğini ilgilendirecek kadar ciddidir.

Çare diye getirilen öneriler ve davranışlar ise, sorunun ciddiyetiyle bağdaşmayacak ölçüde hafiftir. En önemlisi daha teşhiste birleşmiş değildir. AP ve CHP dahil, büyük güçler, terör odaklarını açıkça tespit ve ilan etmekten çekiniyorlar.

Eski insanlar, akıllarının yetmediği bütün kötülükleri şeytanlara ve doğa-ötesi güçlere bağlarlarmış. Bugün ülkemizdeki terör, o kadar esrarengiz merkezlerce mi yönlendiriliyor? Bunca cinayet. inlerin ve cinlerin işi midir? Terörün iki ayrı odaktan kaynaklandığı apaçık meydandadır. Moskova'nın kışkırttığı sözde solcu gruplar olsun, başbuğun partisinin yönettiği ETKO, TİT, ŞİT gibi örgütler olsun, kimliklerini ve bağlı oldukları merkezi gizlemek gereğini duymuyorlar. En son ÜGD Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın Aydınlık gazetesinde yayınlanmaya devam eden açıklamaları, olay, yer ve isim vererek MHP'nin içyüzünü bir kere daha ortaya dökmüştür.

Türkiye'nin sınırlarını aşan bir meselenin hakkından gelmek, milli bir seferberliği gerektiriyor. Teröre karşı halkın en etkin desteğini sağlamak, daha doğrusu halkı harekete geçirmek çözümün anahtarıdır. Bu nedenle halkın hoş tutulması halka en geniş özgürlüklerin tanınması su kadar, ekmek kadar zorunludur.

Bugün Türkiye'de cinayet özgürlüğü vardır, fakat halkın kitap okumak, toplanmak, dernek kurmak, basın, korkusuz yaşama özgürlükleri baskı altındadır. Hükümet ve sıkıyönetim, eğer teröre karşı başarı kazanmak istiyorlarsa halka şunu ilan edebilmelidirler: Yurttaşlar, kitaplarınızı artık samanlıklara, tavan aralarına, kömürlüklere, kuyulara gizlemenize gerek yoktur. Bu utanç devrine son veriyoruz. Özgürce okuyunuz düşüncelerinizi açıklayınız, özgürce toplanınız ve dernek kurunuz."

Cinayet çetelerine adaletin yumruğu ve halka özgürlük siyasetleri birbirinden ayrılamaz. Birini yapamayan ötekini de yapamaz. Oysa bugünkü iktidar, karakol mantığına sahiptir. Dar kafalılığın doruğunda dolaşmaktadır. Sokağı MHP'ye terkederek" istikrar" sağlama çizgisine girmiştir. Yani bütün Türkiye'yi Yozgat haline getirerek sorunu çözebileceğini düşünmektedir. Gelgelelim Yozgat, ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal, yönlerden Türkiye'nin gerisinden gelen bir kentimizdir. Bir an durup düşününüz; İstanbul'u Ankara'yı, Ege'yi, Akdeniz'i Yozgat'ın haline çevirebilir misiniz? Yobazlığa, ırkçılığa, mezhepçiliğe dayanarak nereye kadar gidebilirsiniz? Irmakları dağın tepesine doğru akıtamazsınız! Türkiye Yozgatlaştırılamaz fakat Yozgat'taki durum değişmek zorundadır.

Durum olağanüstüdür. Öyleyse düşüncelerimiz, davranışlarımız ve çarelerimiz de olağanüstü olmak zorundadır. Burnunun dikine giden ve kafayı değiştirmeyenler, Türkiye için yük haline gelmişlerdir.

Özellikle CHP ve AP, kendilerini silkeleyip değiştirmek durumundadırlar. AP, başbuğun kanlı ellerini bırakmalıdır. CHP, Moskova'nın yönlendirdiği örgütlere kucak açmaya son vermelidir. Moskova'nın yıkıcılığına ve MHP'nin terörüne karşı bir Milli Birlik Hükümeti kurulmalıdır. Genel Başkanı olduğum Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP), bağımsızlık, iç barış, birlik ve özgürlük temelinde kurulacak böyle bir hükümette yer alabilir ve ülkemizin esenliğe çıkmasında önemli görevler üstlenebilir.

Bayram gazetesi okuyucularına, bakalım daha kaç bayram böyle terör konusunu yazmak zorunda kalacağım. Milletçe ağzımızın tadını bozan bu zorbalık ve cinayet havasını bir an önce dağıtmak dileğiyle şeker bayramınızı kutlar, gönülden sevgi ve saygılar sunarım.

Kutbzade...

(Baştarafı 3. sayfada)

Cenevre'de görüştüğü yolundaki Sovyet haberlerinin asılsız olduğunu ve Bahtiyar'ın gerçekte, İsviçre Komünist Partisi ile görüştüğünü belirten Kutbzade, Rusya'nın ayrılıkçı güçlerin yaşadığı bölgede yasalara aykırı olarak döviz değiştirdiklerini de açıkladı.

Kutbzade, Amerikan emperyalizminin İran devrimini tahrip ettiğini, Sovyetler Birliği'nin de İran'ın İslamcı yapısına önem vermediğini savunarak, Sovyet sosyalizmi ile Amerikan kapitalizmi arasında pek bir fark görmediklerini söyledi.

Kutbzade'nin mektubunun, Gromiko'nun 9 Temmuz tarihinde gönderdiği İran'ın Moskova karşısındaki tutumundan yakınan notasına cevap olduğu belirtildi.

AP Fethiye...

lerinin "dur" uyarısına uymayan eski Belediye Başkanının yeğeni Eren Alpaslan da açılan ateş sonucu ayağından yaralandı. Eren Alpaslan'ın üzerinde yapılan aramada 14'lü bir tabanca bulundu. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

TARSUS'TA 100 KADIN

Tarsus ilçesinin şehir merkezindeki Makam'da MHP zorbalığının artması üzerine 100 kadın Tarsus Belediye Başkanı Sefa Özşenoğlu'na başvurarak belediye kahvesinin kapatılmasını ve otobüs durağının buradan taşınmasını istediler. Tarsus Belediye Başkanının söz konusu kahvenin daha önce Tarsus İdman Yurduna kiralandığını, onların da aynı yeri başkalarına kiraya verdiklerini belirterek elinden birşey gelemeyeceğini söylemesi üzerine can güvenliği isteyen kadınlar Kaymakamlığa başvurdular. Şikayet üzerine Kaymakamlığın durumu İçel Valiliğine bildirdiğini öğrenildi.

TARSUS CEZAEVİNDEN İKİ KİŞİ KAÇTI

Adam öldürmeye tam teşebbüs suçundan tutuklu Mustafa Yılmaz adlı sanık ile adam öldürmekten 15 yıl hapis cezasına çarptırılmış Hidayet Çelik adlı hükümlü, bulundukları Tarsus Cezaevinden ziyaretçilerin arasına karışarak kaçtı.

Yapılan operasyonlar sırasında Mustafa Yılmaz bir otelde kıstırılarak yakalandı. Diğer firarinin yakalanmasına çalışılıyor.

BİR İŞÇİ ÖLDÜRÜLDÜ 3 İŞÇİ AĞIR YARALANDI

Ali Rıza Karasay adında bir işçi Tarsus'un Girne Mahallesindeki evine gitmekte iken, meçhul kişiler tarafından tabancalarla yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Kleopatra kapısı yakınında Duran Akçan adında bir işçi bilinmeyen kişiler tarafından tabancalarla açılan ateş sonunda ağır yaralandı.

Musa Budak ve Fuat Biçer adlı iki işçi, meçhul kişilerce tabancalarla saldırıya uğrayarak ağır yaralandılar.

MERSİN'DE KAYBOLAN GENÇ

Pozantı treninde bir şüphe üzerine yakalanarak Mersin 1. Şubede gözaltında tutulan, bir müddet sonra emniyet tarafından kaçtığı ileri sürülen Ali Uygur adlı genç ten bir aydır haber alamayan ailesi oğullarının işkenceyle öldürüldüğünü ve cesedin yok edildiğini tahmin ettiklerini söylediler.

Gencin elleri kelepçeliyken nasıl kaçabildiğini merak ettiklerini belirten ailesi, arkadaşları ve olayı duyan cezaevindeki mahkumlar, beraberinde olduğu söylenen polis memurları hakkında emniyetin herhangi bir açıklamada bulunmaması üzerine tepki gösterdiler. Cezaevindeki devrimci mahkumlar açlık grevine başladılar.

Öte yandan polisin bir operasyonda yakaladığı Denge Kawa grubundan olduğu söylenen Murat isimli bir gencin polise verdiği isim listesinde adı geçtiği için Garanti Bankası Çarşı Şubesinde memur olarak çalışan Sabri Çelik isimli yurttaşın bir haftadır gözaltında tutulduğu öğrenildi. Urfa ve çevresinde de aynı şahsın bu tip tutuklama işlerinde kullanılacağı söylentileri yaygınlaşırken, Sabri Çelik ile görüşmek isteyen babasının dövüldüğü ve bir ifade yüzünden gözaltında tutulan memurun bir haftadır yakınlarından hiç biriyle görüştürülmediği öğrenildi.

CHP İL BİNASI İÇTEN TAHRİP EDİLDİ

CHP'nin Mersin Hastane Caddesi üzerindeki il binasının kapısının kırıldığı, içeri giren şahısların eşyaları tahrip ettikleri, perdeleri parçaladıkları öğrenildi.

Polis olaya el koyup kovuşturmayı sürdürürken CHP İl Sekreteri Akay Özal "Çok üzücü bir olay meydana gelmiştir. Kanımıza göre bu çirkin işlem yabancılar tarafından değil, CHP içinde olmasına karşın kafası faşist duygu ve düşüncelerle dolu kişi veya kişilerce gerçekleştirilmiştir. Amaç, birlik ve beraberliğe gereksinim duyduğumuz şu günlerde parti içi sürtüşmeler çıkarmaktır. Biz bu tip kişileri ve onların akıl hocalarını çok iyi bilmekteyiz. Bu çirkin işlevi yapan veya yapanlara karşı hiç ayrıcalık tanınmayacak ve bir daha dönmemek üzere CHP'den uzaklaştırılacaktır" dedi.

ELAZIĞ CEZAEVİNDE BİR SİYASİ TUTUKLU GÖZLERİ OYULARAK ÖLDÜRÜLMÜŞ HALDE BULUNDU

Elazığ Kapalı Cezaevinde siyasi suçtan tutuklu bulunan 22 yaşındaki Metin Güneş adlı mahkum, bu sabah koğuş tuvaletinde gözleri oyularak işkence edildikten sonra öldürülmüş halde bulundu.

Soruşturma çok yönlü sürdürülüyor.

İSTANBUL'DA BİR EMEKLİ ASTSUBAY ÖLDÜRÜLDÜ

Göztepe'de bir emekli assubay iki kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Göztepe, Gözcü Baba Oray Sitesi önünde kimliği belirlenemeyen iki saldırgandan biri, Erdoğan Ayhan adlı emekli assubaya tabanca ile ateş açtı. Saldırı sırasında ağır yaralanan Erdoğan Ayhan Göztepe Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesine kaldırılırken yolda öldü. Öldürülen assubayın AP Kadıköy İlçe Yönetim Kurulu üyesi olduğu belirlendi.

MHP'LİLER FİKİRTEPE DEVRİM MAHALLESİ MUHTARLIĞINI BOMBALADI

Fikirtepe Devrim Mahallesi muhtarlığı MHP'liler tarafından bombalandı. Bir süreden beri Fikirtepe Bostanlar mevkiinde yol kesip adam döven, haraç toplayan, bu bölgede terör estirerek semt sakinlerini göçe zorlayan, başlarında Metin Kalkan, Ayhan Ceylan, Önder Erden, Sarı Cevat, Mehmet Çetin isimli MHP'li militanların bulunduğu sekiz on kişilik bir grubun son eylemlerinden önce sürekli olarak muhtarlık çevresinde dolaştıkları, plan yaptıkları ve gece de bombaladıkları, görgü tanıkları tarafından belirtildi.

Fikirtepe halkı muhtarlığı bombalayanların bu kişiler olduğunun güvenlik kuvvetleri tarafından da bilindiğini belirterek artık kesin önlemlerin alınmasını istediler.

SAHTE SOLCULAR TİKP EYÜP İLÇE YÖNETİCİSİ YILMAZ'IN EVİNİ KURŞUNLADILAR

Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) Eyüp İlçesi Yönetim Kurulu Üyesi Akif Yılmaz'ın evi önceki gece bir grup sahte solcu tarafından kurşunlandı. Gece saat 22.30 civarında evin çevresini kuşatan saldırganlar, Akif Yılmaz'ın bahçe duvarına bir şarjör boşalttıktan sonra bir süre bekleyip gittiler. Mahalle sakinlerinden bazıları gelenlerin 10-15 kişi kadar olduklarını ve asıl amaçlarının TİKP yöneticisinin dışarı çekmek olduğunu belirttiler.

TİKP Eyüp İlçesi Yönetim Kurulu olaydan sonra yaptığı açıklamada emniyet yetkililerine durumu ilettiklerini ve tedbir alınmasını istediklerini belirterek, saldırıyı kınadı.

Huo Guafeng...

(Baştarafı 3. sayfada)

kanı Dr. Graf Lansdorff ile görüşen Feng, Rusya'nın petrol üreticisi ülkeler üzerinde egemenlik kurmak için uzun dönemli bir plan içinde çalıştığını ve Afganistan'da girişilen eylemin bu planının bir parçası olduğunu söyleyerek, Rusya'nın bu politikasının kaçınılmaz olarak yeni bir dünya savaşı doğuracağını vurguladı.

İkili ticari ilişkiler konusuna da değinen Hua Guo-Feng, önceki yıllarda yapılan büyük hataların Çin ekonomisine korkunç zararlar verdiğini, şimdi bu hataların düzeltilmekte olduğunu söyleyerek, ekonominin pazar ekonomisi istekleri doğrultusunda yeniden düzenlendiğini ve ekonomide merkezciliğin kaldırılmasına çalışıldığını bildirdi. Federal Almanya'nın ham madde ihtiyacı olduğunu, bunun için bakanlıklar ve bunlara bağlı alt komiteler arasında çalışmaların yapılmasını, öneren Feng, iki ülke arasındaki ticaret potansiyelinin aranmasını ve Almanya'nın Çin'e yatırım yapması olanakların gözden geçirilmesini istedi.

Tarsus'taki...

(Baştarafı 3. sayfada)

gelerinin MHP'nin kontrolünde, bazı bölgelerin ise "aşırı solun" kontrolünde olduğunu belirtti. Özet olarak "Makam'da insanlar dövülüyor. Saldırganlar bu işi meslek edinmişlerdir. Esnaftan tahsildar gibi para topluyorlar. Düşkün insanlardan bile ayda 150-200 lira aidât alıyorlar. Ben yönetim kurulu olarak nöbet tutacağım. Siz de (TİKP ve CHP'yi kastederek) şehrin başka yerlerinde bu durumun önüne geçin. Makam'da saldırıya katılanların hemen hepsi yabancı, başka yerlerden gelmişler. Geçenlerde AP Uşak İl Başkanının kardeşini bıçakladılar" dedi.

TİKP sözcüsü ise özetle "Asayiş toplantısının olduğu binaya Makam'dan gidiliyor, ancak bu semtte koyu bir MHP zorbalığının olması yüzünden, geliş yolumuzu uzatmak zorunda kaldık. Tarsus'ta huzursuzluğun kaynaklarından biri Makam ve Çetvel semtine üslenen MHP'dir, diğeri ise Rusya ve onun uşaklığını eden örgütlerdir. Aydınlık gazetesinde Ali Yurtaslan'ın itirafı MHP'nin nasıl bir örgüt olduğunu ortaya sermektedir. AP İlçe Başkanı Makam'da insan dövenlerin yabancı olduğunu söyledi. Doğrudur bir ölçüde. Çünkü, Makam'da birçok kaçak, katil üslenmektedir. MHP binasında yatıp kalkmaktadır" dedi.

Kaymakam ve Emniyet Amirinin, anarşinin yavaşlatılması için ne öneriyorsunuz sorusuna ise TİKP sözcüsü, "Emniyet güçleri taraflı davranmamalıdır. Ayrıca, Kaymakamın da katılacağı mahallelerde muhtar, ihtiyar heyeti ve yurttaşların katıldığı geniş toplantılar yapılmalıdır. Bu toplantılarda halk, anarşi kaynaklarına karşı bilgilendirilmelidir."

Daha sonra söz alan CHP İlçe Başkanı Sadık Boltaç ise 'Anarşinin MHP de dahil partilerin boyutlarını aştığını" iddia etti. Biz partimiz çevresinde adam dövülmesini ve para toplanmasını önledik. AP de Makam'da para toplanmasını ve adam dövülmesini önlesin.

Toplantı süresince ara ara söz alan Emniyet Amiri Öztürk Şimşek ise konuşmalarında "Polis Teşkilatı içinde sapık fikirli adamlar vardır. Polis teşkilatı militanlardan arındırılmalıdır. Makam'da esnaftan para toplanmaktadır. İnsanlar saldırıya uğramaktadır. Ayrıca solun hakim olduğu yerlerde de bu tip olaylar olmaktadır." dedi.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 16

Arabayı Mustafa Mit'e...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Abdullah Çatlı: Cinayetin elebaşısı. Olaya Reis lakabıyla karışmış. ÜGD Genel Başkan yardımcısıydı. TİP'lilerin sorgulamasını bu yaptı. Halen kaçaktır. Ben kendisiyle kaçakken bir kere Nevşehir'de görüştüm. Yukarda anlattığım bilgileri ondan öğrendim.

"İbrahim Çiftçi: Ulus bölgesi başkanıydı. Bu olaydan halen içeride.

"Turan Demirkıran: Bahçelievler bölge başkanıydı. Halen içeride.

"Mahmut Korkmaz: Ankara Şubesi İkinci Başkanıydı. Aranıyor.

"Bünyamin Yıldırım : ÜGD'nin açtığı Platin Kıraathanesini çalıştırıyordu. Aranıyor.

"Ömer Özcan: Ankara Şubesinin eski yönetimindeydi. Şimdi içeride

"Ercüment Gedikli: Bahçelievler bölgesindendi. Babası albaydır ve MHP'lidir. Onun sayesinde tahliye olmuştur. Bu adam, oğlu cezaevindeyken de subaylarla irtibata geçerek onun rahat etmesini sağlamıştır.

"Mehmet Kundakçı: Ankara Şubesi Yönetim Kurulu üyesiydi. Bu davadan tahliye oldu. ETKO'dan tutuklu.

"Haluk Kırcı: Erzurumlu, 17-18 yaşlarında. Esmer, sarkık dudaklıdır. Nenehatun Yurdunda kalırdı. Mahmut Korkmaz'dan ayrılmazdı.

"Ayrıca olayda yer alan tanımadığım iki kişi daha vardı.".

BALGAT KATLİAMINI SEVKAT ÇETİN PLANLADI

BALGAT katliamını planlayan Ethem Kıskıs değil, Şevkat Çetin'dir. Bu katliamın amacı Müslüman halkı komünistlere karşı kışkırtmaktı. Bu amaçla camiden çıkan halk kurşunlandı. Daha sonra ÜGD tarafından büyük bir cenaze töreni düzenlendi. Ayrıca bu bölgede oturan Müslümanların, sağcıların evleri kurşunlanarak, MHP'ye sempati duymaları sağlanmaya çalışıldı. Hedef, burayı MHP'nin kurtarılmış bölgesi yapmaktı.

"Ancak İsa Armağan'ın yakalanmasıyla oyun bozuldu. İsa Armağan'ın Şevkat Çetin'le direkt teması vardı. İsa yakalanıp cezaevine konduktan sonra, Şevkat beni İsa'ya gönderdi. Nasıl ifade verdiğini ve öbür silahların nerede olduğunu öğrenmemi istedi. İsa bana, "Şevkat'ten başka kimse ile görüşmem. Kendisi gelsin" dedi. Bunun üzerine Şevkat cezaevine giderek İsa ile bir görüşme yaptı. Bu görüşmede ben de vardım. Şevkat İsa'ya, "Benim adımı verdiniz mi" diye sordu.

"Şevkat bu arada Doğan Öz'ün katil sanığı İbrahim Çiftçi ile de özel bir görüşme yaptı. Ona Bahçelievler katliamından dolayı kimlerin ismini verdiğini sormuş. O da Abdullah Çatlı'nın adını vermek zorunda kaldığını söylemiş. Şevkat Çetin Bahçelievler katliamı dolayısıyla yakalanan Turan Demirkovan ile de özel bir görüşme yaptı. Bu görüşme sırasında İsa Armağan, Çetin'e birkaç yerde silah ve telsizler olduğunu söyledi. Çetin de bu adresleri not aldı."

MAMAK KATLİAMI

MAMAK katliamı sonrasında silahlar MHP'ye getirildi. Yakalanmalar dan sonra silahlar acele başka bir yere nakledildi.

"Bu davanın sanıklarından Yaşar Öter yakalanınca, iki MHP milletvekili derhal emniyete giderek nasıl ifade verdiğini öğreniyorlar ve diğer sanıkların kaçmasını sağlıyorlar. Bunlardan biri zannedersem İhsan Kabadayı idi. Bu işlerle genellikle Kabadayı ilgilenirdi. Biz böyle zamanlarda emniyete bir milletvekili gönderir, ifadeleri öğrenirdik. Böylece tedbir almak mümkün olurdu."

PİYANGOTEPE KATLİAMI SANIKLARINI ERTUĞRUL SAKLADI

PİYANGOTEPE katliamı sanıkları Ali Bülent Orkan ve Erol Türkmen, bu olayın diğer sanıkları Ahmet Balcı ve arkadaşları yakalanınca, evinde kaldıkları Mümin Boran'ı MHP Genel Merkezine göndererek, Muhsin Yazıcıoğlu'ndan kendilerine bir ev bulmasını istiyorlar. Mümin burada Muhsin Yazıcıoğlu'nu bulamıyor. Orada bulunan Ertuğrul Alpaslan, "Bir şey varsa bana söyle, ben hallederim" diyor. Mümin durumu Ertuğrul'a anlatınca o da Mustafa Mit'in arabasına Mümin'i bindirerek Keçiören'e götürüyor. Burada bir evi gösteriyor ve daire numarasını söylüyor. Burada kalmalarını söylüyor.

"Mümin, Ali Bülent ve Erol Türkmen'i bu eve götürdükten iki gün sonra yakalanıyor. Ertuğrul da Ali Bülent'le Erol Türkmen'i başka bir yere gönderiyor. Mümin yakalandığında, "Evi gösteren şahıs MHP Genel Merkezinden Ertuğrul'dur" diyor. Polis de tahmin üzerine Ertuğrul'u gözaltına aldı. Biz bunun üzerine İhsan Kabadayı'yı emniyete gönderdik. Kabadayı burada polislere hakaret ediyor, işkence yapılmasını önlüyor. Aynı gün Yenimahalle savcılarından biriyle irtibata geçildi. Milletvekilleri tarafından Ertuğrul'un muayene ettirilmesi istendi. Sağ görüşlü olan savcı, Ertuğrul'un kendisine gönderilmesini istedi. Bu arada para karşılığında rapor veren bir hükümet tabibinden yedi günlük rapor alındı. Böylece Ertuğrul'un hemen cezaevine gönderilmesi sağlandı. Polisler hakkında işkence yaptıkları iddiasıyla dava açıldı."

"Geçmişten...

(Baştarafı 3. sayfada)

diğini, bugün devrimcilerin ondan alacakları ilk dersin bu olduğunu belirtti. Halim Spatar konuşmasını özetle şöyle sürdürdü:

"Reşat ağabeyin bugün bize vereceği önemli derslerden bir başkası da onun halkın ve emekçilerin özgürlüklerinin genişletilmesine verdiği önem ve bu uğurdaki 'sol' gevezeliklerden uzak mücadelesidir. 1945 yılındaki savunmasında, Mahkeme zabıtlarında şunları söylediği yazılıdır:

"Türkiye'de demokrasi yoktur. Bunu görmemek kör olmak demektir. Biz bütün dünyadan ayrı yaşayamayız. Bunun için çift dereceli seçim, tek parti Ortaçağ sistemidir. Siyasi özgürlükler verilir, dernekler kurulursa hürriyet doğar, Anayasadaki hükümler fiiliyata geçer, o zaman bugünkü suçlar, suç olmaz."

"Reşat ağabeyin devrimci yaşamında bizlere verdiği en şanlı örneklerden biri de 1943 yılında faşizme karşı verdiği amansız savaştır. Değerli devrimci Faris Erkmen'in imzasıyla çıkan mücadele broşürü 'En Büyük Tehlike', çok etki ve yankı uyandırmış, anti-faşist mücadelede bir adım olmuştu. Türkiye'de bugün de devrimciler, TİKP ve Aydınlık Türkiye devrimci hareketinin ve Reşat ağabeylerin izinden gidiyor. Beyin takımını o günlerden kalma Türkeşlerin oluşturduğu MHP'nin, terör ve cinayet şebekelerinin suçlarını Türkiye halkının gözleri önüne bir bir seriyor.

"Reşat ağabey son yazısında anti-emperyalist anti-feodal mücadele toplumumuzun tüm olarak menfaatlerini temsil eder' diyordu. Bu yazının başlığı bile Türkiye devrimci hareketinin temel direklerinin ayaklarını toprağa nasıl sağlamca bastıklarını gösteriyor. Reşat ağabey bu yazısında şöyle diyordu: 'Emperyalizme karşı, onun yerli destekçilerine karşı mücadele... Geleceğin temsilcisi işçi sınıfına düşen bir görevdir. Bu görevi gerçekleştirdiği ölçüde işçi sınıfı bütün halkın menfaatlerini temsil edecektir.' Özellikle vatan hainliği ve Rus uşaklığının devrimci laflarla süslendiği bugünlerde Reşat Fuatların mücadelesini TİKP sürdürüyor. Bugünkü sahte solcu devrim zibidilerinin aksine Reşat Fuat anti-emperyalist hareketin bir millet hareketi olmasını, millet ve yurt çapında bir birleşik cephe halinde yürütülmesini gerekli görüyordu.

"Biz geçmiş devrimci hareketin tüm olumlu ve onurlu geçmişinin mirasçısı ve takipçisi olacağız. Geçmiş devrimcileri, o gün toplumumuz içinde ifade ettikleri büyük devrimci anlamları ve olumlu yanlarıyla benimsiyor ve örnek almaya çalışıyoruz. Geçmiş hareketin olumsuz yanlarını, tortularını, halktan kopukluğun, çok erken aşamalarda bulunması zorunlu ve kaçınılmaz olan zaaflarını eleştirip atacağız. Biz TİKP olarak tortulara değil, devrimci geleneğe, devrimci geçmişe sahip çıkacağız. Hata ve olumsuzluklardan gereken dersi de alacağız."

TİKP İstanbul İl Başkanı Halim Spatar konuşmasını Türkiye devrimcilerinin geçmişten geleceğe akan büyük devrimci akarsuyun içindeki su damlaları olduğunu, bilimsel sosyalizmin büyük ustalarından her zaman öğrenileceğini, bugün de Moskova'nın yıkıcılığına ve MHP'den kaynaklanan cinayet ve teröre karşı mücadeleyi yükseltmek gerektiğini, partinin önümüzdeki dönem yapılacak seçimlerde devrimci sesi TBMM'ye sokmak göreviyle karşı karşıya olduğunu söyleyerek bitirdi.

İki devrimci genç, MHP'li caniler tarafından öldürülüşlerinin 40. gününde mezarları başında anıldı

ISPARTA (ÖZEL)

İSTANBUL Üsküdar'da MHP'nin illegal cinayet örgütü ŞİT mensuplarınca 27 Haziran günü katledilen TİKP'li Celal Demirtaş ve Halil Şahin, ölümlerinin 40. gününde mezarlarının başında ayrı ayrı düzenlenen törenlerle anıldı.

İki devrimcinin babaları, ağabeyleri, yakınları, Yaka kasabası halkı, TİKP Isparta İl Örgütü adına İl yöneticisi İbrahim Bozdemir ve TİKP'lilerin katıldığı törenlerin ilki Yaka kasabasında bulunan Halil Şahin'in mezarı başında yapıldı. Daha sonra topluca Gelendos'a gidilerek Celal Demirtaş'ın mezarı ziyaret edildi. Devrim şehitleri adına yapılan bir dakikalık saygı duruşundan sonra bir konuşma yapan Celal Demirtaş'ın ağabeyi Ramazan Demirtaş şöyle dedi:

"Yürekleri insan sevgisi ve şefkatiyle dolu, birlik, barış, özgürlük ve bağımsızlık için yılmadan mücadele eden iki kardeşimiz, MHP'nin paravan cinayet örgütü ŞİT mensuplarınca 40 gün önce Üsküdar'daki evlerine baskın yapılarak savunmasız bir şekilde katledildiler. Bu ve benzeri ŞİT-TİT-ETKO gibi MHP'nin paravan cinayet şebekeleri yurdun birçok yerinde cinayetler işliyorlar. Bugünkü hükümet, bu cinayet şebekelerinden hesap sormuyor."

Ramazan Demirtaş daha sonra TİKP'nin bu gibi cinayet şebekelerini karanlık köşelerinden çıkarıp, adalete teslim edeceğine inandığını söyleyerek, "Halkımızın MHP'nin ve Rusya'nın iç savaş kışkırtıcılığına karşı uyanık olması, bugün ülkemizin bağımsızlığı açısından en acil görevdir" dedi.

Türkiye...

(Baştarafı 3. sayfada)

le İslam ülkelerinde tepkiyle karşılanan "Kudüs'ü başkent yapma" kararını tanımamak amacıyla Kudüs'e taşınmamaya niyetli oldukları ifade edilmektedir. Beynelmilel hukuki teamüle göre bir ülkenin diğer bir ülkedeki elçiliğinin mutlaka başkentte bulunması gerekmektedir.

Çeşitli ülkeler elçi teatisinde bulunurken elçiliklerin mutlaka başkentlerde açılması teamülüne uymaktadırlar.

İsrail'deki Türkiye Büyükelçiliği Tel-Aviv'den taşınmadığı takdirde münfesih sayılacak ve bu gelişme İsrail'le Türkiye ilişkilerinin kesilmesinde ilk adım sayılacaktır.

SUUDİ ARABİSTAN İSRAİL'E KARŞI CİHAD ÇAĞRISINDA BULUNDU

Suudi Arabistan veliahtı Prens Fahd'ın, İsrail'e karşı Cihad çağrısında bulunduğu bildirildi.

Prens Fahd, Suudi Arabistan'ın resmi ajansına verdiği demeçte, barış görüşmeleriyle oyalanma zamanının geçtiğini belirtti. Associated Press Ajansının haberine göre, Prens Fahd, bütün Arap ve İslam ülkelerinin, dünyanın en büyük askeri gücü tarafından desteklenen tek bir tehditle yüzyüze olduklarını bildirdi. Suudi Arabistan Veliahtı Prens, bu tehdit karşısında Arapların saflarını sıklaştırmaları gerektiğini kaydetti.

Suudi Arabistan'la Irak geçen hafta İsrail'in Kudüs'ü başkent ilan etme kararını tanımayacak ülkelerle ekonomik ve diplomatik ilişkilerini kesmeyi kararlaştırmışlardı. Bu karara dokuz Arap ülkesi daha katılmıştı.

ÇAVUŞESKU ORTA DOĞU SORUNUNA ÇÖZÜM ARIYOR

Romanya'nın Ortadoğu konusunda yeni bir barış girişimi başlatacağı yolundaki haberler yoğunlaşırken, Mısır Dışişleri Bakanı Butros Gali resmi bir ziyaret için Bükreş'e gitti.

Bükreş'te Dışişleri Bakanı Stefan Andrei'yle görüşen Butros Gali'nin Çavuşesku'ya Mısır Devlet Başkanı Sedat'tan özel bir mesaj getirdiği bildiriliyor.

Mısır Dışişleri Bakanı Gali'nin Bükreş'e gelişinden bir gün önce Filistin Kurtuluş teşkilatından bir heyetle görüşen Çavuşesku'nun hafta sonunda da Ürdün Kralı Hüseyin'le görüşmek üzere Amman'a gideceği haber veriliyor.

Çeşitli ajanslar, bu diplomatik temasları, Çavuşesku'nun Ortadoğu sorununun uluslararası bir konferansta ele alınması yolundaki girişimini yeniden canlandıracağı biçiminde yorumluyorlar.

Erken seçimin...

(Baştarafı 3. sayfada)

Genel Başkan Yardımcılarından Recai Kutan da bayram sırasında yaptığı açıklamada, erken seçimi son çare olarak görmediklerini, yedi bakanın değişmesi halinde erken seçime gidilebileceğini belirtti.

Genel Başkan Yardımcılarından Fehmi Cumalıoğlu ise, Dışişleri Bakanı için verdikleri gensorunun erken seçimden ayrı bir konu olduğunu, 19 Ağustosa kadar İsrail ile ilişkilerin kesilmezse hükümeti düşüreceklerini söyledi.

CHP NE DİYOR?

CHP'nin ise öteden beri bu hükümet değişip seçim güvenliği sağlanmadıkça seçime gidilmeyeceği fikrinde olduğu biliniyor. Genel Sekreter Üstündağ, bayramdan önce verdiği demeçte "Başbakanın özlediği gibi gölgeli, gayrımeşru bir seçim değil, milletin güven duyacağı bir hükümetin yönetiminde, güvenlik içinde demokratik meşru bir seçim yapılacaktır" dedi.

TİYATRO
Tahir Özçelik

TİYATRO KİTAPLARI ÜSTÜNE (3)

İŞÇİ TİYATROLARI

(Ajitprop topluluklar)

Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerde tiyatro genellikle bir üst-yapı kurumu olarak kabul edilmektedir. Çünkü toplumu oluşturan bireyler için birinci derecede önem taşıyan bir ekonomik ve sosyal düzenin kurulamamış olması, bunlara bağlı eğitim, beslenme, sağlık, genel kültür vb. temel yurttaşlık haklarından pay almada ister istemez büyük eşitsizliklere yol açar. Örnekse, kırsal alanlarda yaşayanlarla daha iyi yaşam koşullarına kavuşmak amacıyla kentlere göç edenler ya da sanayi kesiminde çalışanlar, ne çevreleriyle uyumlu bir ilişki kurabilmekte ne de bir kültür birikimi edinebilmektedirler.

"İşçi tiyatrosu kavramı, öncelikle, örgütlenmiş emekçi kesimini kendi sorunlarıyla, kendi gerçekleriyle bütünleyici ve Marksçı ilkelere göre sınıfsal işlevini belirleyici bir eylem-üretime yöneltmeyi amaçlar. İşçi tiyatrosu bu anlamda, burjuva sanatının tam karşıtı olup, genelde burjuvazinin hizmetinde üst-yapı kurumu durumuna getirilmiş tiyatro türüne de doğal bir tepki sayılmak gerekir.

"İşçi Tiyatroları" (Ajitprop Topluluklar) adlı kitap, 2. Dünya Savaşından önceki yıllarda, Hitler'in iktidarı ele geçirmesiyle başlayan Nasyonal Sosyalist kaba rejime karşı, Almanya'daki işçi tiyatrolarının işlevini ve etkinliğini belgeleyen önemli bilgiler içeriyor, yanı sıra anti-faşist mücadele pratiğine ilişkin ilginç örnekler sunuyor.

Kitaptaki bölüm başlıkları şöyle: Weiman Cumhuriyeti Döneminde İşçi Tiyatrolarının Gelişiminin Kısa Bir Tarihçesi (Haz. Daniel Hoffman-Ostwald); Kızıl Ses Ajitprop Topluluğunun Gelişimi (Haz. Dieter Steinke); Genç Muhafız-Yaşanan Tecrübenin Raporu (Haz. Herbert Kleye); Kızıl Fareler- Yaşanan Tecrübenin Raporu (Haz. Herbert Krauss).

Ayrıca, çevirenin metinlere eklediği 111 dipnotu da okurun yabancısı olduğu adlara, olaylara ve konulara yakınlaşmasını sağlıyor.

İşçi tiyatrolarıyla Ajitprop (ajitasyon-propaganda) topluluklarının yapısına, ereğine, çalışma yöntemlerine ve politik tavrına ilişkin bazı parçaları okurlarımıza aktarırken, özellikle kimi durumların, bugün Türkiye'de rastlanan durumlarla koşutluk gösterdiğini de belirtmeliyiz. Bu da gösterir ki, Alman ulusunun Hitler'in ağına düşmesiyle noktalanan tarihsel koşullar, bugün yurdumuzda da gündemdedir. Ve böylece işçi tiyatrolarının gerekliliği ve görevi bir kez daha vurgulanmaktadır.

"28 Mart 1931'de Brüning hükümeti tarafından "Politik Aşırılıklarla Mücadele Kararnamesi" adı altında olağanüstü tedbirlerin alınması. Bu tedbirler birinci planda devrimci güçlere karşı alınmaktaydı. Bu kararnameye dayanarak kısa süre sonra tüm ajitprop topluluklar için faaliyet yasağı kondu. Bu andan itibaren işçi tiyatrosu yarı yeraltı eylemi biçiminde çalışmaya zorlanıyordu.

"1931 Nisanında ATBD Berlin'de ülke çapında "topluluklar konferansı"nı düzenledi. Bu konferansta çalışmaların ağırlık noktasını "Devrimci işçi tiyatrosu, politik durumun gerektirdiği aşamada mıdır?" sorunu teşkil ediyordu. Konferans, birçok topluluğun belirli katılaşma eğilimleri, şemacılık boyutları ve sekter tutumları ile ilgilenerek bu topluluklar hareketinin olgunlaşma krizini aşmaya yönelik tedbirleri karara bağladı: Oyuncu topluluklarında eğitim çalışmasının artırılması; toplulukların bir büyük endüstri veya tarım birimi ile direkt bağlantı yoluyla aktifleştirilmesi; proleter kitle örgütleri ile sıkı müşterek çalışma; köylülüğe ve küçük burjuva orta sınıflara da yönelme; ilerici profesyonel sanatçılarla daha iyi birlikte çalışma." (S. 38)

"(.....) Bütün bunlar sınıf düşmanımızın gözünden kaçmıyordu. Her çeşit engellemeyle işçi tiyatro derneklerinin çalışmalarını güçleştirmeye uğraştı. Bu engellemelerden biri, politik dernekler adı verilen dernekler için özel maddeler konan "Dernekler Yasası" idi. Tabii bu kapsam içine hepsinden önce devrimci işçi sınıfının kendisi için kendi kurmuş olduğu dernek ve örgütler sokuluyordu. Ne tarafa çekersen o tarafa gidebilecek şekilde düzenlenmiş bu maddeleri en küçük polis makamları bile keyiflerince uygulayabiliyorlardı. (....) Öte yandan yalnız polis değil, tüm gerici örgüt, kurum ve organlar da özellikle kırsal bölgelerde ve küçük kasaba ve şehirlerde, işçi tiyatro derneklerinin etkinliğini zayıflatmak için ellerinden geleni artlarına koymuyorlardı. Milliyetçi denen mahalli gazeteler de onlara yardımcı oluyordu. Bazen öyle yaygara koparıyorlardı ki, sanki bir işçi oyunu ile dünya batacakmış gibiye getiriyorlardı." (Sa: 111)

"Bizim gençlik lokalinde sahne filan yoktu. Birçok masayı yan yana getirdik, arkasına iki pano yerleştirdik, kitap dolabı ile de bir yanını kapatıp yan kulis yaptık. Koyu kurşuniye boyadığımız ambalaj kağıtlarını panolara raptiyeledik, bir de pencere çerçevesi koyduk, finalde kırmızı ışık verildi." (Sa: 120)

"Kısacası, yapılan her şey tümüyle bir toplu uyuklamadan ibaretti, sınıf kavgası sorunlarına yan çizerek, ayaklarının ucuna basa basa gezinmekten ibaretti. Öyle ki artık, sosyalistlerin içinde sayılabilir miyiz acaba, sosyalizmin bir meselesi üstünde çalışıyoruz denebilir mi, diye sormadan edemez olduk." (Sa: 234)

"İşçi Tiyatroları" yapıtını Armin Kammrad ve Frank Rainer Scheck adlı iki Alman derlemiş; Yılmaz Onay da bu tür bir yapıtı -sanırız ilk kez- Türkçeye kazandırmış.

Elbette, tartışılabilecek pek çok yanı var; ama bunu bir kusur olarak görmemeliyiz. Devrimci işçi örgütleri ve sınıf kavgasını sanatsal eylem planına çıkarmak isteyen emekçiler için çok yararlı bir kitap olduğu inancındayız. Birtakım tarihsel gerçekleri yansıtması da ayrı.

Brecht'in Gorki'den uyarladığı "Ana" adlı oyun 1974'de AST tarafından dı da sahnelenmişti.

Brecht' i anlamak-4

Nasıl bir estetik?

"Uzun süre değiştirilmemiş olan hiç değişmeyecekmiş gibi görünür." (Brecht)

Mert Egemen

Brecht'in ölümünden bu yana 24 yıl geçti. Bugün Batı Almanya'dan Çin'e, Amerika'dan Afrika'nın küçük ülkelerine kadar, Brecht'in bir çelik tel üzerine asılmış yarım patiska perdesi açılıp kapanıyor. Birçok ülkede Brecht'in dekor, müzik, yönetim anlayışı, siyasi bakışı, kuramı inceleniyor. Her ülke kendince bir Brecht değerlendirmesi yapıyor. Kiminde Brecht yılı ilan ediliyor, uluslararası sempozyumlar düzenleniyor. Kiminde Brecht oynamak suç oluyor... Evet ölümünün üstünden geçen şunca yıl sonra Brecht tüm dünya sanatçılarını şu ya da bu biçimde. ama mutlak etkiliyor, tartışmalara, araştırmalara neden oluyor. Nerede Marksizm düşman olarak ya da dogmalar yığını olarak ele alınıyorsa, Brecht orada oynanmıyor, oynanamıyor. Kah ulaşılmaz, aşılmaz, tanrı habercisi gibi gösterilip, kah politik yanı bir yana bırakılıp içi boş sözler dizini olarak halka sunuluyor. Nerede sanata baskı ya da sanatı direktiflerle yönlendirme anlayışı varsa, orada Brecht oynanmaz bulunuyor. Çin'de çıkan Dörtlü Çete sapmasıyla, Rusya'daki sosyal-faşist diktatörlük birçok konuda olduğu gibi Brecht'i oynatmama konusunda da aynılaşabiliyorlar. Doğu Almanya kendi işinden, Karaormanların içinden gelen bu büyük sanatçıyı yasaklayacak gücü kendinde bulamıyor. O ölümlerin en korkuncunu seçiyor. Brecht'i, yöntemini müzeleştiriyor.

Bunca saldırıyı hak etmek için ne yapmıştı Brecht? "Uzun süre değiştirilmemiş olan hiç değişemeyecekmiş gibi görünür" demiş ve yöntemini uzun süre değiştirilmemiş olanı değiştirme adına inşa etmişti. Sosyalist ve gerçekçiydi... Çünkü yapıtlarında burjuva sanatının ve onun çelişmelerinin sosyalist bir sanat pratiğiyle yenilebileceğini somut olarak göstermişti. O, sosyalist olduğu ve insanlığın sürekli ileri doğru ilerleyişinin sınırsız olanaklarını gördüğü, görüşü kalıplarla ya da dar bir alanla sınırlı olmadığı için saldırıya uğradı, yokedilmeye çalışıldı.

Brecht'in sanatı yaşamının değişken sürecinden ayrı değildi. Her yapıtı içinde bulunduğu toplumsal yaşamın yansımasıydı. Ama epik ve eleştirisel bir yansıma. Almanya'nın, oradaki devrimci mücadelenin ve kendi yaşamının niteliksel değişimleri, doğruları ya da yanlışları yapıtlarının niteliğine de yansıdı. Bazen anarşist, bazen nihilist (inkarcı), bazen de bunalım dolu bir Brecht oldu. Ama gönül verdiği ve hiç umut kesmediği sosyalizm ve onun bilimsel dünya görüşü yapıtlarının özünü tümüyle etkiledi. "Brecht'isyen Tiyatro" ya da "Diyalektik Tiyatro" yöntemi böyle ortaya çıktı.

Brecht'in yaşamı ile sanatını yanyana koymak, aslı ile yansımasını yanyana koymaktır. Kendi çelişmelerini, yanılgılarını sergileyecek kadar açıkyüreklidir. "Galile" de oyununun kahramanı Galile, Brecht'in kendisidir. Onun yanılgılarının, geri çekilmelerinin ve değişik mücadele anlayışının yansımasıdır. Ülkesinin, mücadele arkadaşlarının ve kendisinin çelişmeleri onun "Diyalektik Tiyatro" kuramının bitmez tükenmez kaynağı oldu.

DİYALEKTİK TİYATRO

Brecht gerçekliğin, sanat yapıtında tam olarak kopye edilmesinin konunun özünde var olan sınıfsal ilişkiyi açığa vurmadığını, seçilen konunun içindeki sınıf özelliğini ya da çelişmelerini açığa çıkarmanın yalnızca sanata özgü eleştirisel bir sunuşla olanaklı olduğunu savundu. Eğer sanatçı yaşamın yüzeyden görünen özelliklerini göze çarptığı gibi aktarırsa, insan gerçekte doğal olanını değil, ona doğal gösterilmek istenileni kavrayacaktır. Brecht nesnenin olgusunun ötesindeki sınıf özünü görünür kılmaya, seyircisine sınıf olgusunu yaşanılan gerçek çelişmeleriyle aktarmaya çabalar. Bu da yaşamın içinde alışılan, doğal gibi görünen, doğal görünümüyle değişmez sanılan ama değişebilir ve doğal olmayanı ortaya çıkaracaktır.

BERTOLT BRECHT

Örneklersek, "Ana" oyununda genç oğlanın (Pavel) ölümünden anasının duyduğu acıyı, oyuncunun seyirciyi duyguyla kavrayacak ve onunla özdeşleşecek (aynılaşacak) biçimde oynamasını Brecht doğru bulmuyor. Seyircinin olaya kapılarak anayla birlikte duygulanmasının oyunu o sahnenin amacından uzaklaştıracağını söylüyordu. Seyirci, ana ile birlikte duygulanır ve olaylara kapılırsa, o sahnedeki sınıf ilişkilerini göremeyecektir. Oysa o sahnede ortaya çıkarılması gereken trajik durum, vurulan gençle onu vuranların aynı sınıfın insanları olmasıdır. Yani asker giysisi içindeki proleterler olduğunun vurgulanması gereklidir. Eğer bu büyük trajik durum ortaya çıkarsa, bir büyük umut da seyircinin düşüncesinde biçimlenecektir. Madem,Pavel'i vuranlar da Pavel gibi işçidir, o zaman bu durum ilerde böyle olmayacaktır. Pavel'i vuranlar bilinçlendiğinde her şey zıddına dönüşebilir. Brecht seyircisinin dünyanın değişmesinden hoşnut olacağını biliyor ve onların bu istemlerini sahnede biçimliyordu. O"insanoğlu şimdi sokakta anadan doğma dolaşmaktan nasıl utanıyorsa, ilerde dünyayı geldiği gibi bırakmaktan da öyle utanacaktır" diyordu. Diyalektik Tiyatronun da amacı buydu. Seyircilerin sahne üstünde komik, kötü ve değişmesi gerekli olarak gördükleri dünyalarının, ayni kalmasından utanması sağlanmalıydı. Bizden önce doğan insanların davranışları sürekli değişim yoluyla bize yabancılaşmıştır. Biz onların yaşadığı dünyayı bugün ilkel ve komik buluyoruz. Öyleyse seyircimiz, bugün doğal gibi gördüğü şeylerin sahnede doğal olmadığı sergilendiğinde bir düşünce değişimine uğrayacaktır. İşte tiyatroda uygulanan bu yeni yöntem insanın değişme yöntemidir. Brecht'in "Diyalektik Tiyatro" yönteminin özü bu değişimin üzerine kurulmuştur. Bu yöntem bugün yalnız tiyatro alanında değil, resim, müzik, sinema vb. tüm sanat birimlerinde de geçerlidir.

Dünya tiyatrosunun usta kuramcısı Bertolt Brecht'i 24. ölüm yıldönümünde saygı ile anıyoruz.

—BİTTİ—

«Danimarkalı İşçi Sınıfı Sanatçılarına Gözlem Sanatı Üstüne Söylev» den bir bölüm

Bertolt Brecht

Siz sadece kurbanları koyuyorsunuz gözümüzün önüne,
kendiniz de oynuyorsunuz dış güçlerin
ve içgüdülerin umarsız kurbanları rollerini.
Görülmez ellerce önlerine beklenmeyen yemek artıkları atılan
köpekler gibi kabulleniyor zevkleri bu kurbanlar
ve gene öyle, tanrıdan gelen sıkıntılar geçiyor boyunlarına
beklenmeyen ilmikler gibi.
Ama biz, aşağı sıralardaki seyirciler, oturuyoruz donuk gözlerle
ve bakıyoruz yüz çizgilerinize, titreyişlerinize
ve az sonra önerilen zevkleri ve
denetlenemeyen kaygıları duyuyoruz içimizde.

Hayır, diye haykırıyoruz, aşağı sıralardan yakınarak,
yeter, olmaz böyle,
biz bu ağın insanlar eliyle örülüp atıldığını
ve artık bunun herkesçe bilindiğini gerçekten duymadınız mı?
İnsan kaderini örenin sadece insan olduğu bugün her yerde duyuldu,

bir sürü geminin gidip geldiği denizler ötesindeki
yüz katlı kentlerden en ıssız köylere kadar, her yerde.
Bu yüzden istiyoruz sizden, çağımız aktörlerinden-
yıkma çağının aktörlerinden ve doğaya egemen olma ve insan yapısını

geliştirme çağının aktörlerinden-
er geç kendinizi değiştirmenizi ve insanın dünyasını
olduğu gibi göstermenizi:
İnsan eliyle yapıldığını ve değişime açık olduğunu.
Kabaca, sıralardan gelen düşünce bu.

Kuşkusuz, herkes katılmıyor bu düşünceye,
çoğunluk, omuzları düşmüş, kamburları çıkmış, oturuyor,
alınları, biteviye amaçsız sürülmüş taşlı toprak gibi karışık,
günlük yaşamlarının bitmez tükenmez uğraşlarıyla yoğunlar,
başkalarını iten şeyi tutkuyla beklemekteler:
Gevşemiş ruhları için küçük bir çağrı,
gevşemiş sinirleri için bir parça gerginlik,
ve ucuz serüvenlere, onları sahip olamayacakları
ve vazgeçmek zorunda kaldıkları bir dünyaya taşıyacak
büyülü eller.
Öyleyse, seyircilerinizden hangisini izleyeceksiniz, aktörler?
Bence, tedirgin olanları izlemelisiniz.
Ama nasıl yapmalı bu işi?
Anlaşılabilmesi ve aşılabilmesi için
böyle birlikte yaşamalarını nasıl göstermeli insanların?
Tek bir insanı ya da birçok insanı
Yalnız ağa düştükten sonraki davranışlarıyla değil,
ağa düşmeden önceki davranışlarıyla da nasıl göstermeli?
Bu ağın, tersine, insanlarıneliyle örüldüğünü ve atıldığını nasıl göstermeli?

Senin öğrenmen gereken ilk şey, gözlem sanatı.

Sizin, aktörler,
bütün öbür sanatlardan önce
gözlem sanatından usta olmanız gerekiyor.

Oyun Dergisi, Sayı 3, Mayıs 1979
Türkçesi: A. Kadir- G. Fındıklı

Brecht'in "Şvayk Hitler'e karşı" adlı oyunundan bir sahne.

1.Uluslararası Tiyatro Kongresi, 22-27 Eylülde İzmir' de toplanacak

Uluslararası Tiyatro Araştırmaları Federasyonu ve Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinin işbirliği sonucu 1. Uluslararası Tiyatro Kongresi'nin İzmir'de toplanacağı bildirildi.

22-27 Eylül tarihleri arasında yapılacak kongrenin konusu "Antik Oyunların Sergilenmesi" olarak saptanmış bulunuyor. Kongre programı içinde bildirilerin okunması ve tartışmaların dışında çeşitli oyun gösterileri ve geziler de yer alacak.

22.5.1980 (1)

MUZAFFER BUYRUKÇU

Caddelerde konu arayan eski yazarlarımızı anımsadım

Bektaşi bıyıklı adamın "Hayırlısı olsun!" dediği çeyrek bileti özenle katlayıp cebime soktum. Büyük piyango bana vurursa ilk yapacağım iş, tepeden tırnağa giyinmek, gözlüklerimi değiştirmek, salon duvarlarını boydan boya kaplıyan ceviz bir kitaplık ısmarlamak olacaktı. Arkadan da tükenenlerle nicedir yazıp biriktirdiğim hikaye, roman, düş ve günlüklerimi bastıracaktım. (Hüzünlendim birden. Otuz beş yıldır elimden kalemi düşürmediğim, on bir kitabımın bazılarıyla armağanlar, ödüller kazandığım, yabancı dillere çevrildiğim halde ne yazık ki yayınevlerinin peşinden koştuğu aranan biri düzeyine erişememiştim.) Ayın yirmi dokuzunda ya bu tasarılarım gerçekleşecek ya da... Azıcık serin mayıs rüzgarı okşar gibi esiyor, kimbilir hangi kavaklardan koparttığı tüylü pamukçukları tatlı tatlı uçuruyordu. Başlara, omuzlara, araçlara konan bu ağırlıksız pamukçukların yarattığı şiirsel görüntüyü ilgiyle izliyordum. Pamukçuklar ortalığı tutmuşken bir film çevrilmeli, bahardan yaza geçerken sergilenen son çılgınlığı, son büyüyü canlandırmalıydı. Bu canlandırmaya sevişmeler, dostluklar, gülmeler, şakalar, meyhaneler, kahveler, nikahlar, düğünler, hastalıklar, grevler çalışma hayatındaki çeşitli ilişkiler, kavgalar, evlerdeki olaylar, cinayetler, vuruşmalar, cenaze törenleri, mezarcılar, çiçekçiler, bağıran kalabalıklar, gözlerinden yağmur misalı yaş akıtanlar, ağıt yakanlar katılmalıydı. Bir katil öldürdüğünün tabutunu taşırken kederli görünmeli, gene öldürdüğünün anasını, babasını, karısını, kocasını, kardeşlerini teselli etmeliydi. Kentteki her evin önüne konan hoparlörlerden yöneticiler, politikacılar ve güvenliği sağlamakla görevli kimseler, seslerini duyurmalıydılar. Şarkılar söylemeliydiler, hikayeler, fıkralar anlatmalıydılar, nutuk çekmeliydiler, öfkeyle sövmeliydiler, beş dakikada bir "Dikkat, dikkat!" demeliydiler. Ve para kazanma, adam kandırma, büyük adam olma konusunda bilgi vermeliydiler... Yürüdüm. Gönlümü ferahlatan diri yeşilliğiyle beton kuşatmaya başkaldıran Güvenparkına, dik bir kibrit kutusu gibi duran binlerce camlı Gökdelen'e, yıkılan sevimli binaların yerlerinde hızla yükselen biçimsiz hanlara, Zafer Çarşısının karşısındaki Atatürk'ün mareşal üniformalı tunçtan heykeline, Sıhhiye'nin başlangıcındaki göbeğe oturtulan Hitit anıtına baktım. Yürüdüm. Çevresinde manavlar, balıkçılar, bakkallar, dönerciler bulunan Çiçek pasajı taklidi birahane bomboştu. Masalarda bardakların kurumuş yuvarlak izleri vardı. Ağdalaşmış yiyecek, içecek, yağ kokuları çözülmemişti daha; Erzurum'un dehşetli soğuğunu simgeliyen ve bir damdan bir dama atlarken donan kedi örneği boşlukta asılıydı. Bir süre önce insanla doluydu burası. Devinip duruyorlar, çocukluklarından bu yana yaşadıklarını, yaşadıklarının en önemli parçalarını döküyorlardı ortaya. Bardakların sayısı arttıkça yüzleri kızarıyor, aptallaşıyor, korkunçlaşıyordu. Mahmurlaşan, kanlanan gözlerinden düşünceli, kaygılı bakışlar, bastırılan delice tutkuların ve tutkuları rahatlatmanın anlamları damlıyordu. Boyuna gürültü patırdı üretiyorlar, döğüşüyorlar, kızlara, kadınlara, ailelere laf atıyorlardı.

Şimdi kapatmışlardı bu rezalethaneyi.

Bilgi Kitabevinin vitrinindeki kitapları (Ahmet Küflü yoktu. Mustafa Bey telefonla konuşuyordu) boyalı tablalarda cansız yatan balıkları, manavların tezgahlarını renk cümbüşüne dönüştüren sebze ve meyveleri istekle seyrettim. Hakiki zeytinyağla kızartılan patlıcanların, kabakların, biberlerin üzerine bol sarmısaklı domates sosu boca edilse... kuzu etli boncuk Ayşe'yle birlikte iri taneli pirinçten lezzetli bir pilav pişirilse... Edip Cansever'lerde yediğim tadı hâlâ damağımda (Oğlu Ömer o zamanlar ufacıktı) koruklu, kıymalı zarif bamyaları kaşıklasam... erik kompostosunun ekşiliğiyle yüreğimi soğutsam... pudra şekerine bulanmış çileklere şöyle bir yanaşsam... Ağzım sulandı ama iştahım kursağımda kaldı. Çünkü hepsi ateş bahasıydı, adamın dilini yakıyordu. Yalnız değirmenlerinin nasıl döndüğünü kestirebildiğim serbest meslek erbabı ve ticaretle uğraşan kimseler, cüzdanlarından para tomarlarını çıkarıyor, birkaç kilo birden alıyorlardı. Eh, sağ kalırsam temmuzun sıcaklarında benim gibi dar gelirlilerle birlikte bolluk nedeniyle düşecek fiyatlardan yararlanarak eve bir şeyler götürebilirdim. Yürüdüm. Sakarya'nın parke kaldırımlı düz sokaklarında volta attım, derken bir sıraya iliştim. Saat 10.30'du. Yaktım Birinci'yi... Sabah erkenden kapılarını çarpıp dışarıya fırlayan, gittikleri kahvelerde, sinemalarda, parklarda, istasyonlarda, arşınladıkları caddelerde konu arıyan eski yazarlarımızı anımsadım.

(Devam Edecek)

Yeni Adana gazetesi, haftada bir gün "sanat sayfası" yapmaya başladı

1918 yılından beri yayınlanan ve Türkiye'nin en eski yerel gazetelerinden olan Yeni Adana, haftada bir gün tam sayfa "sanat-edebiyat" konularıyla ilgili yayın yapmaya başladı.

Gazete yazarlarından Mustafa Dertli'nin hazırladığı sayfanın amacının bölgenin bütün ilerici sanatçı ve yazarlarını halk sanatı çevresinde birleştirmek, geliştirmek olduğu belirtiliyor. Bütün sanat dallarına açık olan sayfada şiir ve öykü gibi ürünlere de yer veriliyor.

Gazetenin 23 Temmuz tarihli Sanat sayfasında, 4 şiir ve "Direniş" adlı bir film öyküsünün dışında Kemal Demirel'in "Orhan Kemal'in Bereketli Topraklar Üzerinde Romanı" başlıklı yazısı ve halk arasında sanat üzerine yapılmış bir soruşturmanın yanıtları yer alıyor. 30 Temmuz günlü sayfada 4 şiir, film öyküsünün devamı, "Bir Yorgun Ozan: Enver Gökçe" başlıklı yazı ve Güney Varol'un "Televizyonizm" adlı yazısıyla haberler bulunuyor. Yeni Adana'nın 6 Ağustos günlü Sanat sayfasında ise Selçuk Onurlu'nun "Şiirin İşlevi", Çetin Derdiyok'un "Halk Edebiyatı (Giriş)", Kemal Demirel'in "Kitap" başlıklı yazıları, Gamsız Ozan'ı tanıtan bir köşe, film öyküsünün devamı ve 4 şiir yer alıyor.

Yeni Adana Sanat sayfası, sanatçı ve okurlardan yazı, haber eser ve öneriler beklediğini açıklıyor. Gazetenin yazışma adresi (P.K.730, Adana).

Kuşadası Belediyesi karikatür ve amblem yarışmasına katılma süresi bu akşam bitiyor

Kuşadası Belediyesi tarafından açılmış olan ve 8 Eylülde başlayacak Kuşadası Kültür ve Sanat Şenliği sırasında gelen ürünlerin sergileneceği karikatür ve amblem yarışmalarına eser gönderme süresi bu akşam sona eriyor.

Bilindiği gibi para ödüllü karikatür yarışmasının konusu turizm alanındaki çelişkiler olarak saptanmış, amblem yarışmasında da Kuşadası'nın her türlü karakteristiğini yansıtacak bir çalışmanın aranacağı açıklanmıştı.

Hacıbektaş ve Yarımca Kültür ve Sanat Şenlikleri yarın başlıyor

Bu yılki Hacıbektaş ve Yarımca kültür ve sanat şenliklerinin başlangıç tarihleri aynı güne rastladı. İki şenlik de yarın açılacak. Hacıbektaş Şenliği 20 Ağustos'ta sona ererken, Yarımca Şenliği 23 Ağustos'a dek sürecek.

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÖMER TANLAK'LA HOLLANDA'DA BİR GÜN

Yıldırım DAĞYELİ

Ömer Tanlak Hollanda'da basın toplantısı yaptı

Ben bir zamanlar «BOZKURTTUM»

- *Avrupalı, MHP militanlarına «Bozkurt» derken, aklına Türk efsanesindeki Bozkurtu değil de geçen yüzyıla kadar Avrupa ormanlarında da yaşayan gözünü kan bürümüş, insanlara saldıran kurtları getiriyor*
- *Polise itirafta bulunmak isteyişini anlattıktan sonra, ertesi gün MHP Genel Merkezine götürülerek hakkındaki "ölüm kararının" suratına söylenmesini belirttikten sonra, salondaki gazeteciler bir kez daha dehşetle irkiliyor*

"Yaptıklarımı nasıl başım dik anlatabilirim?"

«Size MHP'nin karanlık işlerini anlatacağım. Sizden benim gibi MHP'nin eline düşen gençlere yardımınızı rica ediyorum. Onları kurtarın!»

TANLAK'IN YILDIRIM DAĞYELİ İLE RÖPORTAJI

2. gün *Tanlak'ın açıklamaları, Avrupalılara Nazi vahşetini hatırlattı*

3. gün *"MHP cehenneminden kurtulup yeniden dünyaya gelmiş gibiyim"*

4. gün *"Hergün yöneticileri, siz niye yakalanmıyorsunuz?"*

BİR salı sabahı Hollanda'nın başkenti Den Haag'ta bir büyükçe kapıdan içinde meclis, hükümet ve diğer resmi binaların bulunduğu tarihi avluya yürüyorum.

Elimde Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu ile Hollanda Türkiye Halk Birliği'nin ortaklaşa kaleme aldıkları bir basın toplantısı çağrısı: Eski ülkücü Ömer Tanlak, MHP içinde ve çevresinde yaşadığı beş yılın olaylarını Avrupa basınında anlatacak...

Gazeteciler geliyor

KAPIDAN avluya girince önümde yüzyıllardır akan bir çeşme, altından geçtiğim kapının üzerinde hükümet binası, karşımda meclis. Her iki yanda bazı bakanlıklar. Sağdaki resmi binaların önünden yürüyüp meclisi geçince Uluslararası Basın Merkezi geliyor. Hollandalılar, küçücük alana birçok şey sığdırmakta usta doğrusu.

Basın toplantısı Uluslararası Basın Merkezinde yapılacak: Kapının girişinde Hollanda Türkiye Halk Birliğinden gençler, gelen basın mensuplarını karşılıyorlar. Temmuz Hollanda'da tatil ayı olmasına ve bu ayda "her işin yatmasına" rağmen basın toplantısına oldukça ilgi var: Avrupa'da, "Bozkurt'un" sözü çok ediliyor. Canlı bir bozkurtu karşılarında ilk defa görecekler. Üstelik beş yıldır gittiği yolun çıkmaz olduğunu gören ve her şeyi kendilerine anlatmaya hazır bir bozkurt!

Avrupalı, MHP militanlarını, ülkücü veya komando diye anmıyor. MHP'nin emrinde faaliyet gösteren her militana, her eylemciye "bozkurt" deniyor. Bunu derken aklına Türk efsanesindeki "Bozkurt"u değil de, geçen yüz yıla kadar Avrupa ormanlarında da yaşayan gözünü kan bürümüş, insanlara saldıran kurtları getiriyor.

Bu yüzden de Tanlak'ı merakla bekliyorlar!...

Tanlak ilk kez Avrupalı gazetecilerle

İÇERİDE yirmiye yakın basın mensubu var. Diğer yabancı ajansların da temsilcisi olarak Hollanda Milli Ajansı (NBC) fotoğrafçısıyla gelmiş. Ayrıca UPI de orada. Radyo ve TV gazetecileri, teypleriyle orada. Hollanda'nın en büyük gazetesi Algemene Dagbladet'in muhabirleri, en önemli akşam gazetesinin muhabirleri, kadın-erkek daha bir sürü gazeteci, hepsi Tanlak'ı bekliyor.

Az sonra içeri Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu Başkanı Esat Ümit Ağca ile yirmi yaşlarında bir genç giriyor. Sırtında beş yılın ağır yükü kafasında kendisini beş yıl olaylara sürükleyen ve sonra da hakkında ölüm kararı çıkaran MHP ile hesaplaşma ve yüzünde ilk kez Avrupalı gazetecilerle karşılaşmanın verdiği heyecanı saklamayan bir ifade. İşte gazetecilerin beklediği eski bozkurt Ömer Tanlak!

Birden fotoğraf makinaları çalışıyor.

HBF Başkanı toplantıyı açıyor

HBF Başkanı Ağca, MHP'nin Hollanda ve Almanya'daki faaliyetlerine değinerek toplantıyı açıyor. MHP'nin Türkiye'deki terörü hakkında bilgi veriyor. Avrupa basınının Türkiye'deki demokrasi mücadelesine desteğini istiyor. Daha sonra HTHB Başkanı Terzi, MHP'nin Hollanda'daki faaliyetlerini açıklıyor. Geçen yıl Tanlak gibi bir gence nasıl cinayet işlettiklerini anlatıyor.

Söz sırası Ömer Tanlak'a geliyor.

"Ben bir zamanlar MHP'nin terör faaliyetlerine karışmış bir bozkurttum." diye başlıyor Tanlak. Gazeteciler yazıyor. Teyplerin sesinden başka bir ses duyulmuyor salonda. "Bugün Avrupa basınına karıştığım olaylar hakkında itirafta bulunacağım. Size MHP'nin karanlık işlerini anlatacağım. Sizden benim gibi MHP'nin eline düşen gençlere yardımınızı rica ediyorum. Onları kurtarın! Türkiye'de anarşinin son bulmasına, demokrasinin güçlenmesine katkıda bulunun!"

Yaptıklarını anlatıyor

GAZETECİLERİN elleri kağıtta, gözleri Tanlak'ta. Tanlak, ülkücülerin nasıl cinayet planladıklarını, nasıl kahveleri bombaladıklarını, sonra gidip bunları MHP Gençlik Kolları Genel Merkezinde rapor ettiklerini anlatıyor. Anlattığı her bombalama, cinayet ve yaralama olayında gazeteciler dehşetle irkiliyor. Belli ki, Türkiye'de olağan hale gelen terör onlar için olağanüstü, inanılmaz bir şey. Tanlak, açık ve kararlı bir ifadeyle itirafına devam ediyor. Emirleri kimlerden ve nasıl aldıklarını açıklıyor. Gözünü kırpmadan adam öldüren Erol Türkmenlerle, Baki Ceylanlarla hesaplaşıyor. Piyangotepe cinayetini anlatıyor. Olayın dehşeti karşısında gazeteciler bir kez daha irkiliyor. Sanki olayın fotoğrafını çekermişçesine bazı fotoğrafçılar makinalarına sarılıp Tanlak'ın resmini çekiyorlar poz poz.

Tanlak'ın basın toplantısına Hollanda basını geniş ilgi gösterdi. Tüm gazeteler ve radyo katıldı.

MHP'den ayrılma kararı

TANLAK bu olaydan sonra, MHP'den soğuduğunu, Etlik Karakoluna "Piyangotepe olayını ben yaptım" diye telefon edişini, maksadının yakalanıp itirafta bulunmak olduğunu anlatıyor.

Tanlak, "Ertesi gün MHP Gençlik Kolları Genel Merkezine götürüldüğünü, kendisinin davadan döndüğünden şüphelendikleri için hakkında ölüm kararı verildiğinin kendisine söylendiğini" söylüyor. Salon bir kez daha dehşetle irkiliyor.

"Öldürüleceğini senin yüzüne mi söylediler?" diyor NBC muhabiri hayretle. "Evet. Yüzüme söylediler!" diyor Tanlak. "Beni birçok cinayetin faili Erol Türkmen'e teslim ettiler" Tanlak, Genel Merkezden ayrıldıktan sonra nasıl kaçtığını, Çankaya Polis karakoluna, İçişleri Bakanı ile görüşmek isteyişini, ve fakat geri çevrilişini, Aydınlık gazetesine başvrusunu, nerelerde saklandığını, Türk gazetecilerine yaptığı itirafı anlatıyor.

Televizyonda Bugün

19.00	HABERLER
19.10	HEİDİ
19.35	SAZ ESERLERİ
19.45	İNANÇ DÜNYASI
20.30	HABERLER
21.20	TIP DOSYASI
22.05	TÜRK HAFİF MÜZİĞİ
22.30	HABERLER
22.40	TELEVİZYONDA TİYATRO

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.20

Tıp Dosyası

Dave çok az para aldığı için geceleri de hastanenin acil servisinde nöbet tutmaya başlar. Gece gündüz çalıştığı için ameliyatlara giremez. İşlerini ihmal eder.

Televizyonda Sinema

22.40

Kral Lear ekranda

Sheakspeare'nin ünlü eseri Peter Brook'un yönetmenliğinden ekrana geliyor.

KONUSU

Ülkesini üç kızı arasında pay etmeye karar veren Kral Lear kızlarına kendisini ne kadar sevdiklerini sorar. Büyük kızı Coneril ile ortanca kızı Regan babalarını çok sevdiklerini övgü dolu sözlerle anlatırlar. Küçük kızı Cordelia ise babasını sevmesi gerektiği kadar sevdiğini söyler. Küçük kızın bu ifadesine kızan Lear, ülkeyi büyük ve ortanca kızları arasında bölüştürür, Cordelia'yı da evlatlıktan reddeder.

Tüm yetkilerini ve ülkesini iki kızına devreden Kral Lear, emrindeki yüz atlı ile birlikte önce büyük kızı Coneril'de, daha sonra ise Regan'da kalacaktır. Ancak kızları babalarını aşağılarlar ve emrindeki yüz askeri de kabul etmezler. İhtiyarladığını ve bunaldığını söyleyerek hareket ederler.

Kral Lear Shakespeare'in büyük trajedilerinden biridir.

Radyoda neler var?

TRT 1

Saat 13.45'de Yıldız Ayhan'dan türküler dinleyeceğiz. Sanatçının söyleyeceği türküler şöyle: Yarim İstanbul'u mesken mi tuttun, Arda boylarında, Gideriz biz ikimiz, Pınar baştan bulanır.

TRT 2

Saat 9.00'da Türkülerden Bir Demet programında Şakir Öner Günhan, Nazmiye Çoşkun, Nezahat Bayram, Ali Ekber Çiçek, Necla Erol, Ömer Şan ve Yüksel Alpdoğan'dan birer türkü dinleyeceğiz.